

Halfjaarbericht 2016

ASN Groenprojectenfonds

Halfjaarbericht 2016

ASN Groenprojectenfonds

Inhoud

Kerncijfers	3
1 Verslag over het beleid	5
1.1 Opzet en opdracht van het fonds	6
1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode	6
1.3 Wijziging wet- en regelgeving	7
1.4 Duurzaamheidsbeleid	7
1.5 Fondskosten	9
1.6 Marketing en distributie	9
2 Verslag over het beheer	11
2.1 Resultaat	12
2.2 Percentage groene beleggingen	12
2.3 Fondsportefeuille	13
2.4 Nieuwe leningen	13
2.5 Marktontwikkelingen en vooruitzichten	13
2.6 Risico's en risicobeheer	15
3 Halfjaarcijfers	19
3.1 Balans	20
3.2 Winst-en-verliesrekening	21
3.3 Kasstroomoverzicht	22
3.4 Toelichting algemeen	23
3.5 Toelichting op de balans	30
3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening	38
4 Overige gegevens	43
Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant	47
Bijlagen	51
Bijlage 1 Beheerteams	52
Bijlage 2 Adresgegevens en personalia	54

Kerncijfers

Totalen <i>In duizenden euro's</i>	30-06-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Intrinsieke waarde	386.039	385.203	342.873	332.196	339.419

Totaal resultaat	5.495	1.020	16.374	-1.813	16.854
-------------------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------

Aantal uitstaande participaties	14.328.230	14.425.951	12.758.803	12.796.270	12.786.414
---------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

Per participatie <i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	26,94	26,70	26,87	25,96	26,55
Afgifteprijs	26,94	26,63	26,87	25,92	26,53
Dividend	0,15	0,25	0,40	0,45	0,50
Interest	0,23	0,44	0,47	0,47	0,49
Waardeveranderingen	0,29	-0,11	1,02	-0,43	0,97
Overige bedrijfsopbrengsten	-	0,03	0,08	0,10	0,12
Bedrijfslasten	0,14	0,29	0,29	0,28	0,26
Totaal resultaat *	0,38	0,07	1,28	-0,14	1,32

* Het totale resultaat per participatie is berekend op basis van het aantal participaties dat aan het eind van de verslagperiode uitstond.

	Eerste helft 2016	2015	2014	2013	2012
Rendement op basis van koers inclusief herbelegging (%)	1,72	0,04	5,11	-0,53	5,69
Maximaal fiscaal voordeel (%) ¹	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
LKF berekend op jaarbasis in procenten	1,00	1,01	1,00	1,00	1,00
Percentage groene beleggingen ultimo verslagperiode	71,7	71,5	73,0	74,9	69,5

¹ De vrijstelling in box 3 ad 1,2% en de heffingskorting van 0,7% leiden samen tot een mogelijk fiscaal voordeel van maximaal 1,9%. De vrijstelling voor groene beleggingen bedraagt maximaal € 57.213 (2016). Meer informatie vindt u in het prospectus.

4

Vanouds zijn molens in Nederland onmisbaar om de waterhuishouding te regelen en graan te malen. Tegenwoordig hebben ze er een belangrijke functie bij gekregen: moderne windmolens zijn onmisbaar in de transitie naar een maatschappij die niet meer draait op fossiele brandstoffen, maar op duurzaam opgewekte energie.

1 Verslag over het beleid

Het ASN Groenprojectenfonds is opgericht door ASN Bank N.V. (de ASN Bank) op 15 november 1995. De beheerder, in de zin van de voorwaarden van beheer van het fonds, is ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB). ACTIAM N.V. (ACTIAM) is sinds 22 juli 2014 door ABB aangesteld als AIF-beheerder en verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid en het risicobeheer. Op dezelfde datum is KAS Trust & Depositary Services B.V. door ACTIAM aangesteld als externe bewaarder. De afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank is projectadviseur. Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. is de juridische eigenaar van de vermogensbestanddelen van het fonds. De Belastingdienst heeft het ASN Groenprojectenfonds aangewezen als 'groene instelling'.

1.1 Opzet en opdracht van het fonds

Het doel en de werkzaamheden van groene instellingen bestaan eruit dat zij voor minstens zeventig procent beleggen in daartoe erkende projecten. Het ASN Groenprojectenfonds financiert hoofdzakelijk projecten die de Nederlandse overheid heeft erkend in het kader van de Regeling groenprojecten 2016. Dit zijn projecten die in het belang zijn van de bescherming van het milieu, waaronder natuur en bos. Zo stelt het fonds ondernemers in staat om natuur- en milieuprojecten uit te voeren die anders wellicht niet te realiseren zijn. Het fonds financiert vooral projecten in de sectoren duurzaam bouwen, duurzame energie en decentrale energievoorziening.

De overheid wil milieu-initiatieven stimuleren. Particuliere beleggers in groene instellingen kunnen profiteren van een fiscaal voordeel van maximaal 1,9% van de waarde van de belegging (conform het belastingregime 2016). Het ASN Groenprojectenfonds biedt particuliere beleggers derhalve de mogelijkheid met fiscale voordelen in milieuvriendelijke projecten te beleggen. Het fonds is als groene instelling vrijgesteld van inhouding van dividendbelasting op dividenduitkeringen aan zijn participanten.

Jaarvergadering van participanten

Op 29 april 2016 vond in de Beurs van Berlage te Amsterdam de jaarlijkse vergadering plaats van participanten in het ASN Groenprojectenfonds. Ook in 2015 heeft het ASN Groenprojectenfonds mooie duurzame investeringen gefinancierd. Zo verstrekke het fonds een lening voor zestien windturbines van Windpark Kreekraksluis in Zeeland. Het park heeft een capaciteit van 40 megawatt. Dat is gelijk aan het verbruik van 28 duizend huishoudens, ofwel een stad ter grootte van Gouda, vertelt Bas-Jan Blom, directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB).

Dergelijke projecten dragen bij aan de klimaatambitie waaraan de ASN Bank werkt: zij wil in 2030 klimaatneu-

traal zijn met al haar financieringen en beleggingen. Daaraan levert het ASN Groenprojectenfonds een belangrijke bijdrage. Dankzij de financieringen van dit fonds is ruim 87 duizend ton CO₂ bespaard, evenveel als de uitstoot van zo'n elfduizend gezinnen.

ABB besloot in 2015 het beleggingsbeleid van het fonds te wijzigen. ABB wil met het ASN Groenprojectenfonds meer bijdragen aan de vergroening in opkomende landen. Deze buitenlandse beleggingen hebben per euro belegd vermogen een grotere invloed dan financieringen in Nederland. In ontwikkelingslanden wordt gemiddeld per huishouden minder elektriciteit gebruikt, dus de impact van schone energiebronnen is daar groter. Ook wil ABB dat het fonds meer belegt in innovatieve bedrijven, zoals Empyro. In deze fabriek wordt via een nieuw proces pyrolyse-olie gemaakt uit plantaardig afval. Dat levert een hoogwaardige olie op.

Hoogleraar zonne-energie Wim Sinke en Dorine Putman, manager institutionele relaties van de ASN Bank, staan centraal in een vraaggesprek over zonne-energie. Sinke kan zich nog precies het moment herinneren dat hij werd gegrepen door zonne-energie. Als student natuurkunde in Utrecht twijfelde hij over zijn beroepskeuze. Tot hij op een dag een hoogleraar hoorde spreken over de ontwikkeling van zonnecellen en de rol die natuurkunde daarbij speelt. 'Ik dacht: dit ga ik doen. Dit wordt mijn persoonlijke missie en passie.' Putman kocht voor het eerst een zonnepaneel toen ze in 1982 in Afrika ging werken. Ze betreurt het dat het ASN Groenprojectenfonds zo weinig in zonneprojecten belegt. 'Dat ligt niet aan ons. De aanvragen die wij krijgen zijn vaak niet financierbaar. We hebben nu een handleiding geschreven voor bedrijven die een plan willen indienen. Hopelijk helpt dat.' Sinke ziet het positief in. 'Ik zou zeggen: even geduld. We zitten nu echt op een kantelpunt. We bereiken het punt dat zonnestroom kan concurreren met reguliere stroom.'

Participanten in het ASN Groenprojectenfonds kunnen de notulen van de vergadering opvragen bij ABB via de ASN Klantenservice op 0800 - 03 80 (gratis), van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 18.00 uur.

1.2 Beleidsontwikkelingen in de verslagperiode

Wijzigingen beleggingsbeleid

In de tweede helft van 2015 heeft de directie besloten het beleid voor het liquiditeitenbeheer van het fonds te wijzigen. In lijn met het prospectus en de voorwaarden van beheer werd minimaal 10% aan liquiditeiten in het fonds aangehouden. Het vereiste van minimaal 10% was een wettelijke eis, die met de introductie van AIFMD is vervallen. De AIF-beheerder heeft zijn liquidi-

teitsrisicobeheer in lijn met de AIFM-richtlijn ingericht. De nieuwe richtlijnen geven meer flexibiliteit in het liquiditeitenbeheer. Daarom heeft de directie besloten de eis van minimaal 10% liquiditeiten uit het beleggingsbeleid en de voorwaarden van beheer te verwijderen. Daardoor kan het fonds meer impact maken met de ingelegde gelden. Op 11 december 2015 is een vergadering van participanten gehouden waar de directie de wijziging heeft voorgelegd. De wijziging is vanaf 27 januari 2016 van kracht en het prospectus is aangepast op deze wijziging.

De directie besloot om het mogelijk te maken dat van het fondsvermogen 5% wordt belegd in risicodragend kapitaal in projecten in Nederland en 10% in duurzame energie en energie-efficiëntieprojecten in niet-OESO-landen. Beide financieringsmogelijkheden passen in de huidige opzet van het ASN Groenprojectenfonds. Zij worden gefaciliteerd door de Regeling groenprojecten 2016 en de Regeling groenprojecten buitenland 2002. De laatstgenoemde regeling is opgezet om groenprojecten in niet-OESO-landen mogelijk te maken. De voorwaarden van beheer en het prospectus zijn voor de aanpassingen in het beleid gewijzigd. Aan de voorwaarden van beheer is toegevoegd dat het fonds mag beleggen in aandelenkapitaal. Deze wijzigingen zijn op 2 juni 2016 ingegaan en zijn in het prospectus verwerkt.

Voordat het besluit om het beleggingsbeleid te wijzigen kon worden ingevoerd zijn de participanten gehoord in de participantenvergadering van 29 april 2016. ACTIAM, de AIF-beheerder, heeft het operationele traject ingezet om de beleidswijziging in te voeren. ACTIAM is van plan om de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO aan te stellen als tweede projectadviseur om het beleggingsbeleid voor beleggingen in buitenlandse projecten uit te voeren.

Wijziging Regeling groenprojecten

Het ASN Groenprojectenfonds belegt hoofdzakelijk in projecten die de overheid heeft aangewezen als groenprojecten. Welke projecten daarvoor in aanmerking komen staat onder andere in de Regeling groenprojecten. De overheid heeft deze regeling per 1 april 2016 vernieuwd. In de vernieuwde regeling is ruimte gemaakt voor onder meer restwarmteprojecten en de opslag van zonne-energie. Ook de renovatie van monumenten en bedrijfshallen valt nu onder de regeling. Tevens is de regeling voor duurzame oplossing in de landbouw verruimd. Door deze uitbreiding kan het fonds een grotere bijdrage leveren aan het behalen van de doelen van het Energieakkoord uit 2013. De Regeling groenprojecten 2016 is opgenomen in het huidige prospectus van het ASN Groenprojectenfonds.

Voorgenomen structuurwijziging

Nu alle zeven ASN Beleggingsfondsen beursgenoteerd zijn, kan de juridische structuur eenvoudiger. Er zijn drie structuren met elk een eigen prospectus, jaarverslag, jaarvergadering en raad: ASN Beleggingsfondsen N.V., het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds. Het voornemen bestaat om deze fondsen in 2017 onder te brengen in één overkoepelende structuur, die van ASN Beleggingsfondsen N.V.

In de nieuwe structuur zullen ook de participanten van het huidige ASN Groenprojectenfonds kunnen meebeslissen over de goedkeuring van het jaarverslag, het dividend en de benoeming van de accountant. Voor de fondsen kan deze samenvoeging meer efficiëntie opleveren. De tijd die daarmee wordt bespaard, kan worden ingezet om meer duurzame doelen te realiseren. Participanten zullen hierover worden gehoord.

Nieuwe accountant

De invoering van de wettelijke verplichting tot periodieke roulatie van accountants is uitgesteld. Toch zijn de beheerder en de raad van toezicht van mening dat een frisse blik op de cijfers en processen goed is. Het reeds ingezette tendertraject is derhalve voortgezet. Ernst & Young (EY) is voorgesteld als nieuwe accountant. De keuze is op EY gevallen op basis van prijs en kwaliteit en omdat ACTIAM, de AIF-beheerder, ook met EY gaat werken. De aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V. stemden daarmee in op de aandeelhoudersvergadering. Daarmee is dit besluit van toepassing voor alle ASN Beleggingsfondsen. Vanaf boekjaar 2016 is EY derhalve de nieuwe accountant van het ASN Groenprojectenfonds.

1.3 Wijziging wet- en regelgeving

In de eerste helft van 2016 waren er geen bijzondere of relevante ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving die voor de directie aanpassing van het beleggingsbeleid of het prospectus noodzakelijk maakten. ACTIAM is er verantwoordelijk voor dat zij voldoet aan haar wettelijke verplichtingen als AIF-beheerder.

1.4 Duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheidsbeleid

De duurzame selectie van duurzame financieringen voor het ASN Groenprojectenfonds is een zorgvuldig proces, dat plaatsvindt volgens een vaste procedure dat is vastgelegd in beleidsdocumenten, de prospectus en dat ook terug is te vinden in het laatste jaarverslag.

In het eerste half jaar van 2016 is het criterium over *greenfields* aangepast. Dit criterium is opgenomen in het beleidsstuk Wonen & Werken. Greenfields zijn stukken grond die niet eerder bebouwd zijn geweest.

Voorheen was het greenfieldscriterium een absoluut criterium. Het hield in dat nieuwbouw niet mocht plaatsvinden op greenfields, maar alleen op *brownfields* (grond die wel eerder bebouwd is geweest). Dit gold voor gebouwen met zowel maatschappelijk als commercieel nut. Sinds de beleidswijziging is het greenfieldscriterium relatief. Het blijft een belangrijk criterium, maar wordt afgewogen tegenover de andere duurzaamheidscriteria. Het nieuwe criterium luidt: 'nieuwbouw op greenfields krijgt alleen goedkeuring wanneer de positieve effecten ruim opwegen tegen eventuele negatieve effecten.' Dit betekent dat bijvoorbeeld het financieren van duur-

zame, energiezuinige gebouwen op voormalige landbouwgrond goedgekeurd kunnen worden. Het overige duurzaamheidsbeleid is niet gewijzigd en is te vinden via asnbank.nl/duurzaamheidsbeleid.

Wijzigingen Beleggingsuniversum ASN Groenprojectenfonds

In de eerste helft van 2016 heeft ABB tien projecten onderzocht en goedgekeurd. De AIF-beheerder heeft voor het fonds een financiering verstrekt aan het onderstaande project.

Project	Financiering
Solar Park Purmerend B.V.	Zonne-installatie met 24.000 zonnepanelen met een vermogen van 5.564 kWp in veldopstelling op het terrein Purmerdijk/Baanstee-Noord te Purmerend

In de eerste helft van 2016 heeft het ASN Groenprojectenfonds ook projecten gefinancierd die al in 2014 en

2015 waren goedgekeurd. Dit betreft de onderstaande drie projecten.

Project	Financiering
Vaanster IV B.V. "Laan op Zuid"	Warmte-koudeopslag in het kantoorpand Laan op Zuid te Rotterdam
YSS Projecten I VOF "Kieszon"	Plaatsing van 3.922 zonnepanelen op 250 scholen in Nederland
Zonnedak Volendam B.V.	Plaatsing van 1.059 zonnepanelen met een vermogen van 926 kWp op het dak van Stadion FC Volendam

CO₂-uitstoot

De ASN Bank heeft als langetermijndoel dat alle activiteiten van de ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen in 2030 klimaatneutraal zijn. Dit houdt het volgende in: tegenover de financieringen en beleggingen die broeikasgassen uitstoten, staan de financieringen en beleggingen die de uitstoot van broeikasgassen verminderen. Het ASN Groenprojectenfonds financiert vooral projecten die CO₂-uitstoot vermijden. Daarmee levert het een positieve bijdrage aan de oplossing van het klimaatprobleem en aan de klimaatneutraaldoelstelling. De grootste bijdrage van het fonds aan vermindering van CO₂-uitstoot komt van windparken op land. Daarna volgt biovergisting en op de derde plaats installaties voor warmte-koude-opslag (WKO).

ABB berekent de absolute CO₂-uitstoot met behulp van informatie van Ecofys. Ecofys is een adviesbureau op het gebied van duurzame energie, energiebesparing en CO₂-efficiëntie, energiesystemen en -markten en energie- en klimaatbeleid.

De bijdrage van het fonds aan vermindering van CO₂-uitstoot ontwikkelde zich positief: het fonds droeg ultimo

juni 2016 3,2% meer bij dan ultimo 2015. Dit komt mede doordat het twee projecten met windturbines gefinancierd heeft. De eerste is een financiering aan JICA-Wind B.V. voor een Vestas-windturbine; hiermee wordt de uitstoot van 4,4 kiloton CO₂ vermeden. De tweede is een financiering aan Wagendorp C.V. voor drie Vestas-windturbines waarmee de uitstoot van 13,2 kiloton CO₂ wordt vermeden. Meer informatie vindt u op <https://www.asnbank.nl/algemeen/duurzaamheid/duurzaamheidsbeleid/klimaat/klimaatneutraal-in-2030.html>

De CO₂-besparing per 30 juni 2016 was minder groot dan die per 30 juni 2015. Een belangrijke oorzaak is de gedeeltelijke verkoop van Windpark Kreekraksluis. Het windpark was per 30 juni 2015 verantwoordelijk voor een besparing van circa 35,5 kton CO₂. In de tweede helft van 2015 is de helft van het park aan Triodos Groenfonds verkocht. Hierdoor nam ultimo 2015 de besparing waarvoor het windpark verantwoordelijk was af tot 17 kton. Daarnaast is er in de tweede helft van 2015 een lening afgelost die 3,9 kton CO₂-besparing opleverde.

Absolute CO₂-uitstoot in tonnen per 30 juni 2016 op jaarbasis

	Verskil met ultimo 2015	ultimo eerste halfjaar 2016	ultimo 2015	ultimo eerste halfjaar 2015
ASN Groenprojectenfonds	3,2%	-90.538	-87.689	-124.373

1.5 Fondskosten

Fondskosten

ABB is beheerder van het ASN Groenprojectenfonds. Hiervoor brengt het een vast percentage in rekening: de fondskosten. De fondskosten worden aan de participanten niet apart in rekening gebracht maar komen ten laste van het resultaat van het fonds. Dit komt tot uitdrukking in de koers van het fonds. De fondskosten bedragen op jaarbasis 1% van het fondsvermogen. Vanaf 1 februari 2016 worden de fondskosten op dagbasis berekend en gereserveerd, in plaats van op maandbasis.

De beheerder betaalt uit deze inkomsten kosten die samenhangen met het beheer van het fonds. De verschillende kosten die hier wel en niet onder vallen zijn gedefinieerd in het prospectus. De beheerder ontvangt geen prestatiebeloning (performance fee). De reden is

dat het uitgangspunt van onze beleggingen is een duurzame wereld te bevorderen; daarbij zijn financiële prikkels om het hoogst mogelijke rendement te behalen niet op hun plaats.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Interestkosten en transactiekosten worden niet meegenomen in de berekening. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. Over het eerste half jaar 2016 was de lopendekostenfactor (LKF) van het ASN Groenprojectenfonds als volgt:

	LKF ¹		Fondskosten (in duizenden euro's)	
	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 30-06-2015
	ASN Groenprojectenfonds	1,00	1,00	1.890

¹ De LKF is berekend op jaarbasis

1.6 Marketing en distributie

Instroom

Het vermogen van het fonds nam in de eerste helft van 2016 met 0,2% toe van € 385,2 miljoen tot € 386,0 miljoen. Deze groei is voornamelijk veroorzaakt door een per saldo positieve herwaardering van leningen van € 4,2 miljoen. Deze veroorzaakte een stijging van de koers van het fonds. Per saldo kende het fonds netto uitstroom van beleggers van € 4,7 miljoen. In mei 2016 werd € 2,1 miljoen aan dividend uitgekeerd. Van dit bedrag is € 2,0 miljoen herbelegd in het fonds conform de distributiestrategie van de distributeurs.

Het ASN Groenprojectenfonds wordt aangeboden aan klanten van zowel de ASN Bank als overige distributeurs. Sinds 27 januari 2016 is het fonds genoteerd aan Euro-next Fund Service en daarmee breder beschikbaar voor distributiepartijen.

In 2015 was de groei van de instroom niet geheel in lijn met de tijdslijnen die nodig waren om nieuwe financieringen te realiseren. Daarom ging het fonds op 3 december 2015 tijdelijk dicht voor nieuwe instroom. Na deze sluiting ging het ASN Groenprojectenfonds op 13 januari 2016 weer open voor aankopen.

Beleggingscampagne

De ASN Bank, als belangrijke distributeur van de ASN Beleggingsfondsen, voerde in het eerste halfjaar van 2016 een campagne voor deze fondsen. Daarbij werkte zij nauw samen met Oxfam Novib. De samenwerking tussen de ASN Bank en Oxfam Novib bestaat in 2016 25 jaar. Daarom schonk de bank € 5 aan Oxfam Novib bij iedere storting van € 2.000 of meer in de ASN Beleggingsfondsen. Daarmee helpt Oxfam Novib 400 vrouwen in de Mozambikaanse provincie Nampula bij de start van hun bedrijfje. Ruim zesduizend beleggers deden mee aan de actie.

Zonnepanelen, basisschool Bos en Lommer

2 Verslag over het beheer

2.1 Resultaat

In deze paragraaf leest u een toelichting op het rendement van het ASN Groenprojectenfonds op basis van de koers. Dit rendement kan afwijken van het rendement berekend op basis van de halfjaarcijfers. Dit heeft te maken met timingverschillen en de verwerking van gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening.

Over de eerste helft van 2016 behaalde het ASN Groenprojectenfonds een rendement van 1,72%. Bij deze berekening is ervan uitgegaan dat de beleggers al het uitgekeerde dividend (€ 0,15 per participatie; in 2015: € 0,25) hebben herbelegd.

Het rendement is opgebouwd uit verschillende onderdelen: rente-inkomsten, waardeveranderingen van beleggingen, de voorziening en de fondskosten.

<i>Elementen die bijdroegen aan het rendement in het eerste halfjaar 2016 (bij benadering)</i>	<i>In % van het rendement</i>
Rente-inkomsten	0,9
Waardeveranderingen van de leningen en obligaties	1,3
Fondskosten	- 0,5
Totaal	1,7

Het rendement van het fonds wordt niet met een benchmark vergeleken. In Nederland ontbreekt een geschikte index die zou kunnen dienen als benchmark voor groenfondsen. De financiële doelstelling van het fonds is inkomstengroei. Het behalen van financieel rendement is echter niet de primaire doelstelling van het ASN Groenprojectenfonds. De primaire doelstelling is positieve maatschappelijke impact creëren.

Rente- inkomsten

De rente-inkomsten van leningen op basis van ontvangen en aangegroeide rente bedroegen € 3,3 miljoen. Zij droegen positief bij aan het rendement met circa 0,9%. De rente-inkomsten waren in de eerste helft van 2016 vrijwel even hoog als in 2015 (eerste helft 2015: € 3,1 miljoen). De gemiddelde couponrente op de leningen nam licht af met 0,06% van 2,42% ultimo 2015 tot 2,36% ultimo juni 2016.

Waardeveranderingen van de leningen en obligaties

Rente

Gedurende de eerste helft van 2016 daalde het algemene renteniveau verder tot historisch lage niveaus. Het effectieve rendement op een Nederlandse staatslening met een looptijd van tien jaar daalde van 0,84% tot 0,04%. Voor een Nederlandse staatslening met een looptijd van vijf jaar daalde de rente van -0,04% tot -0,42%. Deze grote rentedaling was ook van invloed op het rendement van het ASN Groenprojectenfonds. Als de kapitaalmarktrente stijgt, dalen de koersen van leningen met een vaste rente en andersom. De daling van de kapitaalmarktrente veroorzaakte mede niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen van € 4,7 miljoen, ofwel een positieve impact op het rendement van 1,3%.

De staatsobligaties die het fonds aanhoudt in het kader van liquiditeitsbeheer, hebben een korte resterende looptijd. Daardoor was de impact van renteontwikke-

lingen op de waarde van de obligaties nagenoeg nihil. Als de kapitaalmarktrente stijgt ten opzichte van de (vaste) couponrente van een lening, dan daalt de waarde (koers) van de lening, en andersom. Hoe langer de gemiddelde resterende looptijd van een lening is, des te meer effect een verandering van de rente heeft op de waarde van de lening.

Op- en afwaarderingen van leningen

Gedurende de verslagperiode is de hoogte van de voorzieningen opwaarts bijgesteld met € 0,1 miljoen. Dit zijn voorzieningen voor projecten die al eerder in problemen zijn geraakt en waarop afgeboekt moest worden. De impact van de voorzieningen op het rendement van het fonds was nagenoeg nihil. Het totaal van de waardeveranderingen van de leningen is weergegeven in de balans.

Fondskosten

De lopende kosten bedroegen € 1,9 miljoen. De fondskosten hebben het rendement met circa 0,5% negatief beïnvloed.

2.2 Percentage groene beleggingen

Aan het eind van 2015 is er veel geld belegd in het ASN Groenprojectenfonds. Op korte termijn waren er onvoldoende groenprojecten beschikbaar waarin het fonds deze instroom kon beleggen. Als gevolg daarvan dreigde het deel van de beleggingsportefeuille van het ASN Groenprojectenfonds dat in groenprojecten werd belegd, kleiner te worden dan 70% (71% ultimo 2015). Wanneer dit zou gebeuren, zou het fonds de status van groene instelling kunnen verliezen. Beleggers zouden daardoor het fiscale voordeel van hun groenbelegging verliezen.

Om te voorkomen dat het percentage groenprojecten lager zou worden dan 70% van het fondsvermogen, werd het fonds op 3 december 2015 tijdelijk gesloten voor nieuwe aankopen. Op 13 januari 2016 is het fonds

weer geopend voor nieuwe toetreders. Het percentage groene beleggingen was ultimo verslagperiode 71,7%.

2.3 Fondsportefeuille

Fondsverdeling over categorieën

Ultimo verslagperiode had de beleggingsportefeuille van het ASN Groenprojectenfonds een omvang van € 307,2 miljoen, exclusief de staatsobligaties die het fonds aanhoudt uit hoofde van liquiditeitsbeheer. Dat betekent dat de beleggingsportefeuille is gegroeid met € 19,9 miljoen ten opzichte van 31 december 2015, ofwel bijna 7%. Deze groei was onder andere het gevolg van aankopen van nieuwe beleggingen. Het fonds belegt in Nederland in windparken, zonne-energie, projecten voor duurzaam bouwen, installaties voor warmte-koude-opslag (WKO) en biovergisting.

De groenregeling bevat verschillende categorieën projecten in Nederland die voor groene financiering in aanmerking komen. De portefeuille van het ASN Groenprojectenfonds bestond per balansdatum voor 22,1% uit windenergieprojecten, voor 0,8% uit projecten op het gebied van zonne-energie en voor 37,3% uit projecten op het gebied van duurzaam bouwen.

Vooruitzichten

Wij streven naar meer beleggingen in wind- en zonne-energie in Nederland en richten ons in mindere mate op woningbouwcorporaties, woningbouw en renovatie. Daarbij volgen we nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe segmenten, zoals energieopslag.

De eerste zes maanden van het jaar hebben we ons ingespannen om de pijplijn met mogelijke groene financieringen verder op te bouwen. In de tweede helft van 2016 verwachten wij de portefeuille verder uit te breiden met financieringen in wind- en zonne-energie en een nieuwe financiering van een installatie voor biovergisting. Daarnaast onderzoeken we financieringen voor enkele relatief kleine WKO-projecten.

De groenregeling is ook van toepassing op windenergie, zonne-energie en waterkrachtprojecten in opkomende markten. Dammen en waterinfrastructuurprojecten moeten voldoen aan de aanbevelingen van de World Commission on Dams. Ook mag er geen sprake zijn van misstanden voor de lokale bevolking. Wij verwachten in de tweede helft van 2016 de eerste financiering van het fonds in een opkomend land te kunnen doen.

2.4 Nieuwe leningen

De beleggingen van het ASN Groenprojectenfonds bestaan overwegend uit projectfinancieringen: onderhandse leningen aan projectorganisaties, ondernemingen en non-profitorganisaties. Zij zijn merendeels hypothecair

afgedekt of afgedekt door andere zekerheden. Wij verstrekten in de verslagperiode de volgende (nieuwe) leningen:

- Solar Park Purmerend B.V.
Het fonds financierde de bouw en exploitatie van een installatie met 24.000 zonnepanelen met een vermogen van 5.564 kWp (kilowattpiek). De panelen staan in veldopstelling op het terrein Purmerdijk in de buurt Baansteede-Noord te Purmerend. De financiering bedraagt € 5,6 miljoen nominaal.
- VAANSTER IV BV 'Laan Op Zuid'
In Rotterdam financierde het fonds een installatie voor warmte-koude-opslag (WKO) voor een kantoorpand aan de Laan op Zuid in de Rotterdamse deelgemeente Feijenoord. De financiering bedraagt € 0,4 miljoen nominaal.
- KiesZon – YSS Projects I V.O.F.
KiesZon op School is een project om op daken van basisscholen zonnepanelen te plaatsen. De scholen hoeven daar niet in te investeren, omdat ze de panelen leasen. KiesZon ontzorgt de scholen doordat het alles regelt, van de investering, bouw en exploitatie tot monitoring en onderhoud. Na tien tot vijftien jaar loopt het leasecontract af. Dan worden de scholen eigenaar van de zonnepanelen. Wij hebben een lening van nominaal € 0,7 miljoen verstrekt aan YSS Projects I V.O.F. om de aanleg van zonnepanelen te financieren.
- Zonedak Volendam B.V.
Zonedak Volendam B.V. is een project-bv voor zonnepanelen op het dak van het KRAS-voetbalstadion, de thuishaven van voetbalclub FC Volendam. Het project bestaat uit 1.059 zonnepanelen met een vermogen van 926 kWp. Het zonedak wekt in het eerste jaar naar verwachting 255.020 kilowattuur elektriciteit op, genoeg voor meer dan zeventig huishoudens. De financiering bedraagt € 0,4 miljoen nominaal.

2.5 Marktontwikkelingen en vooruitzichten

Duurzame energie

De prijs van fossiele brandstoffen heeft een grote invloed op de aantrekkelijkheid van duurzame-energieprojecten ten opzichte van andere vormen van energie. De Nederlandse overheid houdt in haar subsidieregelingen rekening met de beweeglijkheid van energieprijzen. In deze subsidieregeling wordt er wel een minimummarktprijs gehanteerd voor de duur van de subsidieperiode. Voor het ASN Groenprojectenfonds zijn verschillende energieprijzen van belang:

- Voor kleinschalige zonne-energieprojecten en warmteprojecten zijn de prijzen voor elektriciteit en gas voor de consumentenmarkt en kleinere zakelijke gebruikers van belang. Deze worden

grotendeels bepaald door belastingen en netwerkkosten. Zonne-energie en warmte-opslag zijn vrijgesteld van deze kosten, wat ze extra interessant maakt voor kleinere energiegebruikers.

- Voor windprojecten is vooral de elektriciteitsprijs die aan grote producenten wordt betaald van belang. Deze prijs wordt ook wel de groothandelsprijs genoemd. Hij wordt voornamelijk bepaald door de brandstofkosten (kolenprijs en gasprijs) en door de verhouding tussen de productiecapaciteit van en de vraag naar elektriciteit in West-Europa. De kolenprijs staat onder druk door de verschuiving van kolen naar gas die is veroorzaakt door lage gasprijzen in de Verenigde Staten. De olieprijs heeft geen directe, maar een indirecte invloed op de gasprijzen in Europa. De meeste partijen voorzien dat de olieprijs verder herstelt. Dat garandeert echter niet dat de gas-, kolen- en vooral elektriciteitsprijzen in West-Europa mee zullen stijgen. De grootste prijsdaling lijkt echter wel voorbij. De groothandelsprijzen van elektriciteit in Nederland lijken zelfs weer iets te herstellen. Deze prijzen bepalen deels de opbrengsten voor exploitanten van windmolens en grootschalige zonne-energieprojecten.

Door de lage energieprijzen steeg de vraag naar duurzame energie minder snel. Desondanks hield de vraag naar financiering voor wind- en zonne-energieprojecten aan. Deze aanhoudende vraag werd primair gedreven door steun (subsidies) van de overheid om het Energieakkoord in Nederland ten uitvoer te brengen. In 2020 moet 14% van de opgewekte energie uit duurzame bronnen komen. Daarnaast leidt de gestage verbetering van de technologie ertoe dat nieuwe installaties steeds goedkoper duurzame energie kunnen opwekken. Dat kon het effect van lagere prijzen van traditionele energiebronnen deels compenseren. Bovendien worden consumenten steeds milieubewuster, wat een positieve invloed heeft op de vraag naar duurzame energie.

Ontwikkeling op de markt voor groenprojecten

Ongeacht de aanhoudende vraag naar financiering voor duurzame-energieprojecten was er sprake van overliquiditeit in de markt. Het aanbod van liquiditeiten komt niet alleen van groenfondsen en groenbanken, maar ook steeds meer van institutionele beleggers zoals pensioenfondsen en enkele overheidsbanken. Institutionele beleggers zijn vooral geïnteresseerd in grotere 'infrastructuurfinancieringen', vooral van wind op zee. De overheidsbanken zien de stimulering van duurzame energie als een van hun taken. Dankzij de opkoopprogramma's van de ECB kunnen zij zich goedkoop financieren. Dit heeft leidt ertoe dat de concurrentie op prijs steeds heviger wordt, vooral in de sectoren duurzaam bouwen en windenergie.

Het fonds belegt in relatief kleine projecten. Daar is de concurrentie minder hevig dan in het segment met grotere projecten. Ook in de opkomende landen lijkt de concurrentie minder hevig. Wij zien daar kansen om groene financieringen te verstrekken.

De toegenomen liquiditeit en de lage rente hebben een negatieve invloed op het rendement. Een uitgebreide toelichting op het risico van de lage rentestand leest u in paragraaf 3.4 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen.

Wind

De productie van windenergie neemt dit jaar weer sterk toe. De totale productie lag de eerste vier maanden van dit jaar 23% hoger dan een jaar eerder, terwijl de capaciteit met 18% toenam. Hierbij moet worden aangetekend dat 2015 een goed windjaar was. De productie van windenergie was van januari tot en met april 2016 zelfs 70% hoger dan in dezelfde periode van 2014, terwijl het opgestelde vermogen met 35% toenam.

Bij de uitvoering van het Energieakkoord wordt hoge prioriteit gegeven aan de bouw van windparken, zowel op land als in water. Een belangrijke ontwikkeling is dat de benodigde capaciteit grotendeels in grotere projecten gefinancierd zal worden. Het fonds heeft zich in 2015 en begin 2016 hoofdzakelijk gericht op de Nederlandse markt voor windenergie. Verschillende partijen hebben aangegeven dat zij met het fonds in zee willen gaan. Ook de grotere windprojecten die vallen onder de Rijkscoördinatieregeling, ontwikkelen zich in rap tempo en worden de komende jaren daadwerkelijk gebouwd.

Het fonds heeft eind 2015 en begin 2016 diverse kleinere financieringen in windenergie verstrekt; andere kleinere financieringen zijn in een gevorderde fase. We voorzien dat het fonds ook in de tweede helft van 2016 actief is in windenergie. Deze vorm van duurzame energieopwekking blijft onze aandacht houden.

Zonne-energie

Het was in de eerste helft van 2016 bovengemiddeld zonnig: 5% meer dan het langjarige gemiddelde. Toch produceerden de zonnecellen in Nederland volgens de berekeningen van bureau Siderea vooralsnog 5% minder energie dan in eerste helft van vorig jaar.

De Nederlandse zonne-energiesector is kleiner en gefragmenteerder dan in andere Europese landen. De projecten zijn kleiner dan bijvoorbeeld projecten in windenergie. Het is positief dat er nu ook grotere projecten van de grond komen. Wij financierden ons eerste zonneveld in het tweede kwartaal van 2016: Solar Park Purmerend. Met € 5,6 miljoen is het daarmee ook meteen de grootste zonne-energiefinanciering van het fonds.

Nieuw is dat kleinere projecten collectief ter financiering aangeboden worden. Dit wordt onder andere mogelijk gemaakt door crowdfunding van aandelenkapitaal in zonne-energieprojecten. Zo kreeg het stadion van FC Volendam een zonne-energie-installatie op zijn dak die werd gefinancierd door zowel crowdfunding als een lening van het fonds.

Doordat het fonds steeds meer kleinere projecten gaat financieren, neemt naar verwachting het aandeel van zonne-energieprojecten in het fonds in de komende tijd toe. Een voorbeeld is de portefeuille van kleine installaties op scholen (zie het project KiesZon in de paragraaf Nieuwe Leningen). Dit is een goed teken voor de verdere groei in dit segment.

Zonne-energieprojecten hebben weinig ontvangen bij de toekenning van subsidies voor de opwekking van duurzame energie (SDE+). In de tweede helft van dit jaar zal er nog een subsidieronde plaatsvinden. De verwachting is dat het fonds dan voor diverse zonne-energieprojecten een financiering zal aanbieden aan geïnteresseerde partijen waarmee nu gesprekken plaatsvinden. Zonne-energie blijft de aandacht houden omdat beleggen in zonne-energie leidt tot een goede spreiding van de financieringen in het fonds.

Decentrale energievoorziening

De ontwikkelingen in projecten voor installatie van warmte-koude-opslag (WKO) zijn direct gekoppeld aan de ontwikkeling van commercieel vastgoed en grotere woningbouwprojecten in Nederland. Na jaren van een zeer lage bouwproductie neemt de vraag van leningnemers naar nieuwe financieringen voor WKO-installaties weer iets toe. Wij verwachten dat deze groei dit jaar aanhoudt. Deze sector blijft goede financieringsmogelijkheden bieden. In de verslagperiode financierde het fonds twee WKO-projecten. De financiering van WKO-installaties blijft van belang voor het fonds.

Duurzame bouw

In de verslagperiode heeft het fonds mondjesmaat financieringsaanvragen van woningbouwcorporaties ontvangen. Financieringen aan woningbouwcorporaties zijn aantrekkelijk doordat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) een borgstelling verstrekt aan de verstrekker van de lening. Dat geeft deelnemende corporaties op een goedkope manier toegang tot de kapitaalmarkt. Door de aanhoudend lage rente blijft het aanbod van geld aan de woningbouwcorporaties zeer groot. Het effectieve tarief van reguliere leningen is bijna hetzelfde als het tarief voor een groene lening. Daarom kiezen woningcorporaties niet altijd voor leningen uit groenfondsen. De financieringsvraag van de corporaties is verder gedaald doordat de WSW niet meer van toepassing is op commerciële projecten. Het

fonds heeft zich in de verslagperiode dan ook minder gericht op financieringen aan woningbouwcorporaties. Wij volgen de ontwikkelingen in de sector duurzame bouw nauwlettend om te kunnen inspelen op een mogelijke vraag naar financieringen, bijvoorbeeld van initiatieven om commercieel vastgoed te verduurzamen.

Zorg

In de zorgsector nam de investeringsbereidheid om gebouwen te verduurzamen toe. Het ASN Groenprojectenfonds financiert organisaties in deze sector die een sterke financiële positie en een stabiele omzet hebben, en die naar verwachting het minst worden verstoord door (wijzigingen in) wet- en regelgeving. Vooral organisaties in de gehandicaptenzorg en verpleging komen voor een financiering in aanmerking. De beheerder heeft beleidskaders opgesteld om leningen aan organisaties in de zorgsector te verstrekken. In deze sector is ruimte voor groei van het fonds. We verwachten dat het fonds in 2017 in deze sector kan groeien.

2.6 Risico's en risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's van het ASN Groenprojectenfonds komen voort uit de beleggingen. Dit verslag geeft inzicht in:

- de risico's die zich in de loop van de verslagperiode hebben voorgedaan en het beleid ten aanzien hiervan; u vindt deze informatie hierna;
- de risico's die zich ultimo verslagperiode voordeden; deze informatie staat in paragraaf 3.4.

Risicobeheer

Met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen bewaakt ACTIAM dat het fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder voortdurend blijven voldoen aan:

- de randvoorwaarden die in het prospectus zijn vastgelegd;
- de wettelijke kaders; en
- de investeringsrichtlijnen die specifiek zijn voor het ASN Groenprojectenfonds.

Belangrijkste risico's in de verslagperiode

Beleggen in het ASN Groenprojectenfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste zijn het marktrisico (renterisico, spreadrisico), kredietrisico, liquiditeitsrisico en groene-instellingsrisico.

Bovenstaande risicofactoren kunnen leiden tot waardeveranderingen van fondsbeleggingen. Een veelgebruikte maatstaf voor het totale marktwaarderisico is de volatiliteit van het fonds. Deze wordt weergegeven door de standaardafwijking te berekenen van de maandrendementen die het fonds gedurende 36 maanden heeft behaald. Hoe hoger dit getal, hoe hoger het risico.

Ultimo 2015 bedroeg de volatiliteit 0,50%. Zij daalde in de verslagperiode tot 0,37%.

Meer informatie over de risico's vindt u in paragraaf 3.4 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen.

Den Haag, 30 augustus 2016

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.
Bas-Jan Blom
Diane Griffioen

ASN Bank N.V., vertegenwoordigd door:
Ewoud Goudswaard
Jeroen Jansen

3 Halfjaarcijfers

3.1 Balans

<i>Voor winstbestemming en in duizenden euro's</i>	<i>Ref*</i>	<i>30-06-2016</i>	<i>31-12-2015</i>
Beleggingen	(A)		
Leningen		307.206	287.420
Af: voorzieningen leningen		-7.525	-7.442
Obligaties		67.552	67.097
		367.233	347.075
Vorderingen	(B)	4.223	21.382
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		14.919	39.165
Kortlopende schulden	(D)	336	22.419
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		18.806	38.128
Activa min kortlopende schulden		386.039	385.203
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		371.156	373.696
Herwaarderingsreserve		26.384	22.171
Overige reserves		-16.996	-11.684
Onverdeeld resultaat		5.495	1.020
Totaal		386.039	385.203

*De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten. U vindt deze toelichting in de paragrafen 3.5 respectievelijk 3.6.

3.2 Winst-en-verliesrekening

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Ref.</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
Opbrengsten uit beleggingen	(F)		
Rente leningen		3.301	3.082
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		-567	-377
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		4.719	-1.810
Overige bedrijfsopbrengsten			
Commissie verstrekte leningen		24	130
Rente rekening-courant		-	203
Som van de bedrijfsopbrengsten		7.477	1.228
Bedrijfslasten	(G)		
Fondskosten		1.887	1.732
Afsluitprovisie kredietfaciliteit		-	27
Rentelasten kredietfaciliteit		-	19
Overige rentelasten		9	-
Overige bedrijfslasten		3	-
Voorzieningen			
Mutatie voorzieningen leningen		83	501
Som van de bedrijfslasten en voorzieningen		1.982	2.279
Resultaat		5.495	-1.051

3.3 Kasstroomoverzicht

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	5.495	-1.051
<i>Aanpassing om het resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	567	377
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-4.719	1.810
Mutatie voorzieningen leningen	83	501
Aankoop van beleggingen	-121.644	-47.373
Verkoop en aflossingen van beleggingen	105.555	5.881
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Vorderingen	17.159	1.951
Kortlopende schulden	-22.083	40.480
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-19.587	2.576
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	10.984	17.129
Inkoop van participaties	-13.524	-4.207
Uitgekeerd dividend	-2.119	-3.258
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	-4.659	9.664
Mutatie liquide middelen	-24.246	12.240
Liquide middelen begin van de verslagperiode	39.165	79.401
Liquide middelen eind van de verslagperiode	14.919	91.641

3.4 Toelichting algemeen

Het ASN Groenprojectenfonds is een open fonds voor gemene rekening naar Nederlands recht, opgericht op 15 november 1995. Participaties van het ASN Groenprojectenfonds worden met ingang van 27 januari 2016 verhandeld via Euronext, Euronext Fund Service (EFS). Tot deze datum was het fonds niet genoteerd aan enige effectenbeurs.

ACTIAM, de AIF-beheerder van het fonds, heeft KAS Trust & Depositary Services B.V. aangesteld als bewaarder. De juridische eigendom van de beleggingen van het ASN Groenprojectenfonds berust bij Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. De directie van Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. wordt gevormd door ACTIAM. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) treedt op als beheerder als bedoeld in de voorwaarden van beheer van het ASN Groenprojectenfonds. ABB is daarbij verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en de monitoring van ACTIAM.

Het boekjaar van het fonds is gelijk aan het kalenderjaar. Dit verslag heeft betrekking op de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016.

Dit halfjaarbericht is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet op het financieel toezicht (Wft) en gaat uit van de continuïteitsveronderstelling. ABB had tot 22 juli 2014 een vergunning als bedoeld in artikel 2:65 van de Wft. Vanaf 22 juli 2014, het moment dat ACTIAM AIF-beheerder is geworden, is de vergunningsplicht voor ABB vervallen. ACTIAM is in het bezit van een vergunning op grond van artikel 2:65 Wft.

ABB is een 100%-deelneming van ASN Bank N.V., die statutair is gevestigd te Den Haag. ASN Bank N.V. is een volledige dochter van SNS Bank N.V. De aandelen in SNS Bank N.V. worden (indirect) gehouden door Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLFi) die deze beheert namens de Nederlandse Staat.

ACTIAM is statutair gevestigd in Utrecht en houdt kantoor aldaar aan de Graadt van Roggenweg 250. ACTIAM is een 100%-deelneming van VIVAT N.V. (VIVAT), een dochteronderneming van Anbang Insurance Group Co. Ltd. (Anbang) te Beijing in China. Het ASN Groenprojectenfonds wordt beheerd door de bepalingen in de voorwaarden van beheer, die als bijlage zijn opgenomen in het prospectus. Deze voorwaarden van beheer regelen de rechtsverhouding tussen ABB, Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. en de participanten in het fonds (en niet de rechtsverhouding tussen de participanten onderling).

Op onderdelen zijn in dit halfjaarbericht bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen voor beleggingsinstellingen zoals voorgeschreven in het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

Fiscale aspecten

Het ASN Groenprojectenfonds heeft de status van fiscale beleggingsinstelling zoals bedoeld in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader is uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen. Dit houdt in dat het ASN Groenprojectenfonds geen (0%) vennootschapsbelasting verschuldigd is als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet en het Besluit beleggingsinstellingen worden genoemd. Een van die voorwaarden is dat het fonds de winst die voor uitdeling beschikbaar is, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar aan de participatiehouders uitkeert (de doorstootverplichting). Voor uitgebreidere informatie wordt verwezen naar het prospectus.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Tenzij anders is vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de posten die in de balans zijn opgenomen, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Criteria opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen van het financiële instrument naar het beleggingsfonds zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van het financiële instrument.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen. Als een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans

opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen, worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Leningen

De verstrekte leningen hebben geen marktnotering. De reële waarde van groenleningen, inclusief groen-hypotheke, wordt bepaald op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen). Daarbij worden de resterende looptijd en mogelijkheid van vervroegde aflossing in acht genomen. Per lening wordt een afslag op de rentecurve bepaald. Daardoor wordt bij de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een groene instelling. De gehanteerde rekenrente is de marktrente ultimo verslagperiode voor vergelijkbare financieringen. De kasstromen en de looptijden hiervan zijn in overeenstemming met die van de lening. Deze rente wordt eventueel verhoogd met een risico-opslag voor specifieke debiteurenrisico's. Zo nodig wordt hierop een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht. Bij aanvang van een lening wordt bepaald wat het kredietrisico is van de lening en met risicoklassen in kaart gebracht. Vervolgens wordt het kredietrisico gemonitord. Een voorziening voor oninbaarheid wordt genomen op leningen met een risicoklasse lager dan 4. In de paragraaf Financiële risico's en beheersingsmaatregelen in hoofdstuk 3.4 wordt nader ingegaan op de verschillende risicoklassen.

Niet-groenleningen, inclusief hypotheke, worden op dezelfde wijze gewaardeerd als groenleningen, maar zonder rekening te houden met het belastingvoordeel.

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er sprake is van een actieve markt wordt gebruikgemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante middenkoersen of slotkoersen. Wanneer geen actieve markt beschikbaar is voor een vastrentende belegging, wordt gebruikgemaakt van een koers die is afgeleid van quoteringen van vergelijkbare beleggingen, of van een of indicatieve quotering die is verkregen van derde partijen die een markt onderhouden in de betreffende beleggingen. Indien dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald.

Obligaties worden aangehouden met als doel de hoeveelheid vrij beschikbare liquiditeiten op rekening-courant bij één beschikbare bank te reduceren. De aangekochte

obligaties zijn Nederlandse staatsobligaties en hebben een korte resterende looptijd met nagenoeg geen liquiditeitsrisico.

Transactiekosten

Er kunnen transactiekosten van toepassing zijn bij aankoop of verkoop van beleggingen. Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden als onderdeel van de kostprijs geactiveerd. Zij worden als onderdeel van de ongerealiseerde waardeveranderingen op beleggingen in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Als gevolg hiervan zijn aan het einde van de verslagperiode geen transactiekosten geactiveerd. Transactiekosten bij verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen verantwoord.

Overige activa en passiva

De overige vorderingen, kortlopende schulden en voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de overige vorderingen en kortlopende schulden is de nominale waarde nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Verwerking van plaatsing en inkoop van participaties

De bedragen die zijn ontvangen respectievelijk betaald uit hoofde van plaatsing, respectievelijk inkoop van participaties, worden geheel verwerkt in het gestorte kapitaal van het fonds.

Op- en afslag bij toe- en uittredingen

Bij de uitgifte en inkoop van participaties in het fonds worden geen op- en afslagen in rekening gebracht.

Gebruik van schattingen

De opstelling van het halfjaarbericht vereist dat de AIF-beheerder oordelen vormt, schattingen maakt en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Dit is een regulier proces, waarbij maandelijks nieuwe beoordelingen plaatsvinden. Deze worden ook vastgelegd. Hiernaast is het ook mogelijk dat er tussentijds nieuwe informatie naar voren komt op basis waarvan wij de schattingen herzien. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord wanneer een vermeerdering van het economische

potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economische potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Resultaatbepaling

Het resultaat bestaat uit in de verslagperiode gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen, de opgelopen en ontvangen rentes en commissies, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen, en de mutatie in de voorzieningen. De gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen worden berekend vanaf 1 januari van de verslagperiode als zijnde de balanswaarde van die beleggingen op dat moment.

Herwaarderingen

Mutaties als gevolg van (on)gerealiseerde herwaarderingen van beleggingen worden via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het deel van het resultaat dat betrekking heeft op positieve ongerealiseerde herwaarderingen van de beleggingen – waarvoor geen frequente marktnoteringen bestaan – wordt niet uitgekeerd aan de participanten, maar toegevoegd aan de herwaarderingsreserve. Negatieve herwaarderingen, waaronder voorzieningen, worden via de winstverdeling ten laste gebracht van de overige reserves.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen zijn gesplitst in operationele beleggingsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder meer correcties op de overlopende posten.

Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van het ASN Groenprojectenfonds kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan uit marktrisico, renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, verhandelbaarheidsrisico, valutarisico en groene-instellingsrisico. De risico's komen voort uit het beheren van de beleggingsportefeuille. Deze risico's worden hieronder nader toegelicht en gekwantificeerd.

Marktrisico

Het marktrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van het fonds als gevolg van waardeontwikkelingen van de financiële instrumenten waarin het fonds belegt. De waarde van de beleggingen kan fluctueren op basis van vele factoren, zoals verwachtingen over de economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op diverse goederen- en valutamarkten. Daarnaast kan de waarde van de beleggingen fluctueren naar aanleiding van politieke en monetaire ontwikkelingen. Marktrisico's verschillen per beleggingscategorie en zijn mede afhankelijk van de mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen. Het is mogelijk dat beleggingen in de hele markt of in bepaalde regio's en/of sectoren in waarde dalen. Door een zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen van het fonds tracht de AIF-beheerder het marktrisico te mitigeren. In het verslag over het beheer is een verdeling van de portefeuille over landen opgenomen, evenals een overzicht van de tien grootste posities van het fonds.

Het fonds belegt hoofdzakelijk in Nederlandse groenprojecten. Door dit beleid loopt het een significant marktrisico. Het beleggingsbeleid maakt het mogelijk maximaal 10% van het fondsvermogen via onderhandse leningen te beleggen in projecten buiten Nederland. Wanneer het fonds in het buitenland gaat beleggen verandert het landenrisico, vooral als het belegt in opkomende economieën. Deze kenmerken zich doordat zij minder ontwikkeld zijn. De betreffende landen hebben een minder stabiele economie en de volatiliteit van de financiële en valutamarkten is groter. Bovendien kunnen de juridische en fiscale regimes en bestuursstructuren van deze landen sterk afwijken van die van meer ontwikkelde landen. Dit brengt juridische en fiscale risico's en reputatierisico met zich mee.

Renterisico

Een specifieke vorm van marktrisico is renterisico. Het renterisico is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van het fonds als gevolg van renteontwikkelingen. Als de kapitaalmarktrente stijgt ten opzichte van de (vaste) couponrente van een lening, dan daalt de waarde (koers) van de lening, en andersom. Hoe langer de gemiddelde resterende looptijd van een lening is, des te meer effect een verandering van de rente heeft op de waarde van de lening. Markrentes worden vooral beïnvloed door veranderingen in de verwachte wijziging van het inflatietempo en in kredietopslagen. Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico. De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van de beleggingsportefeuille zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

	30-06-2016	31-12-2015
Gemiddelde resterende looptijd	5,98 jaar	4,52 jaar
Modified duration (leningportefeuille)	4,05	3,59
Modified duration van het fonds	3,20	2,67

De obligaties die aangehouden worden uit hoofde van liquiditeit hebben een beperkt renterisico omdat ze een korte resterende looptijd hebben. Daardoor is hun rentegevoeligheid beperkt. Voor de leningen in de portefeuille van het ASN Groenprojectenfonds gelden de volgende resterende looptijden:

Looptijd	Marktwaaarde in duizenden euro's	% van de portefeuille
< 1 jaar	15.417	5,02
1- 5 jaar	146.172	47,58
> 5 jaar	145.617	47,40
Totaal	307.206	100,00

In de verslagperiode werd de rente sterk beïnvloed door de beleidsstappen van de ECB. In maart kondigde de ECB aan dat zij de rentetarieven ging verlagen en vanaf juni het maandelijks bedrag aan obligatieaankopen met € 20 miljard zou uitbreiden tot € 80 miljard. De reden was dat zij de inflatie wilde verhogen tot net onder 2%. Hierdoor kwam halverwege juni de Duitse tienjaarsrente voor het eerst in de historie onder nul terecht. Bovendien vluchtten beleggers eind juni naar veilig staatspapier als gevolg van de Britse keuze voor een Brexit. Hierdoor zakten de obligatierentes nog verder. Per saldo daalde de Duitse tienjaarsrente van 0,63% naar -0,13%. Als algemene renteniveaus stijgen heeft dit een nega-

tieve invloed op de waarde van de portefeuille. Gegeven het looptijdprofiel van de portefeuille kan een stijging van de rente een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.

Er vindt geen afdekking van renterisico's plaats. De beheerder dekt de renterisico's niet af.

Concentratierisico

Het concentratierisico is nauw aan het marktrisico verbonden. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van het fonds als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde projecten of marktsegmenten. Het fonds is een sectorfonds met een sterke concentratie op een beperkt aantal marktsegmenten op het gebied van duurzame energie. Daarnaast maken leningen aan een beperkt aantal groene projecten een groot deel uit van het fonds. Het concentratierisico houdt in dat specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van de beleggingsportefeuille van het fonds dan bij een kleinere mate van concentratie. De oorzaak van concentratie van de portefeuille kan het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het gevoerde beleggingsbeleid en de gehanteerde beleggingsrichtlijnen of van de omvang en samenstelling van het beleggingsuniversum. De mogelijkheden tot spreiding zijn kleiner bij een kleiner beleggingsuniversum dan bij een groter universum.

Doordat het ASN Groenprojectenfonds hoofdzakelijk een Nederlands sectorfonds is, is er sprake van een relatief beperkte spreiding met daarbij een aantal individuele leningen die een groot deel van het fonds uitmaken. Hierna ziet u de spreiding van de beleggingen, exclusief liquiditeiten en obligaties, over verschillende sectoren.

	% van de portefeuille	Marktwaaarde (in € 1.000)
Duurzaam bouwen	37,28	114.496
Windenergie	22,12	67.961
Decentrale energievoorziening	5,65	17.365
Biomassa	2,64	8.113
Zonne-energie	0,83	2.538
Natuur- en overige groenprojecten	23,78	73.068
Totaal groene beleggingen	92,30¹	283.541
Niet-groene portefeuille	7,70	23.665
Totaal leningen	100,00	307.206

¹Dit is het percentage dat groenleningen uitmaken van het totale aantal leningen. Het groenpercentage (71%) is het percentage dat groenleningen uitmaken van het totale fondsvermogen.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van de mogelijkheid dat een kredietnemer of tegenpartij een financiële of andere contractuele verplichting niet nakomt. Hierin is tevens begrepen de mogelijkheid van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland.

Credit spreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het zogenaamde creditspreadrisico, oftewel het risico dat koersen van vastrentende waarden fluctueren als gevolg van fluctuaties in de kredietrisicopremies die hierop van toepassing zijn. De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door een positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen of overheden die deze vastrentende waarden uitgeven, oftewel de debiteuren. De kredietwaardigheid van debiteuren kan zich positief en negatief ontwikkelen. Dat leidt tot schommelingen in de kredietrisicopremies van de financiële instrumenten waarin wordt belegd. Bij een negatieve ontwikkeling neemt de kans toe dat een debiteur geheel of gedeeltelijk in gebreke zal blijven en niet aan zijn rente- en/of aflossingsverplichtingen zal voldoen. Hierdoor zal de kredietrisicopremie op financiële instrumenten die de debiteur heeft uitgegeven stijgen, wat leidt tot een koersdaling van de betreffende instrumenten.

Faillissementsrisico

Een tweede specifieke vorm van kredietrisico is het faillissementsrisico. Bij het creditspreadrisico beïnvloeden ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden. Het is ook mogelijk dat een debiteur niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen als gevolg van specifieke factoren die op hem van toepassing zijn, zonder dat dit adequaat in de marktwaarde is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan leiden tot verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument.

Beheer van het kredietrisico

De AIF-beheerder beperkt de kredietrisico's door de beleggingen van het fonds zorgvuldig te kiezen. Bij de selectie van beleggingen onderzoekt hij de kredietwaardigheid van de debiteur waaraan het fonds een krediet verstrekt, evenals de kwaliteit van het management van de debiteur. Daarnaast zijn de kredieten vaak gedekt door onder meer hypotheek- of pandrechten, borgstellingen of garanties van derden (bijvoorbeeld het Waarborgfonds Sociale Woningbouw). Het debiteurenrisico wordt begrensd doordat maximaal 15% van het fondsvermogen in één debiteur mag worden belegd; dit percentage geldt bij aanvang van de lening.

De vordering op de grootste debiteur van het fonds was in de verslagperiode kleiner dan 15% van het fondsvermogen, namelijk 10,8%.

Gedurende de looptijd van de lening monitort de projectadviseur in afstemming met de AIF-beheerder de kredieten actief. Bij significante betalingsachterstanden of onzekerheid over terugbetaling zet hij ook de expertise in van de afdeling Bijzonder Beheer van SNS Bank N.V., de aandeelhouder van de ASN Bank.

De AIF-beheerder wijst op basis van advies van de projectadviseur alle leningnemers een risicocategorie toe, rekening houdend met eventuele zekerheden en garanties. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. Bij deze analyse beoordeelt de AIF-beheerder de bedrijfskwaliteit en kredietkwaliteit. De bedrijfskwaliteit wordt onder meer berekend aan de hand van de solvabiliteit en winstgevendheid van de onderneming en/of het project. Verder neemt de AIF-beheerder in ogenschouw of het gaat om een startende onderneming of een bedrijf dat langere tijd bestaat. De kredietkwaliteit is afhankelijk van de terugbetaalcapaciteit van de uitgevoerde instelling. Bij het verstrekken van een lening worden afdoende zekerheden verkregen. Los van de mathematische rekenmethodiek van de kredietklasse worden kwalitatieve factoren meegewogen. De AIF-beheerder maakt een inschatting van de toekomstige omzetten van het project en van de sectorgebonden risico's, de politieke risico's, de juridische risico's en de projectgebonden risico's.

De tabel hierna vermeldt per risicoklasse het percentage van alle uitstaande leningen die in de betreffende categorie vallen. Risicoklasse 1 is het minst risicovol; risicoklasse 8 de meest risicovolle.

% van de portefeuille	% van de portefeuille per 30 juni 2016	% van de portefeuille per 31 december 2015 *
Risicoklasse 1	63,52	67,53
Risicoklasse 2	8,99	8,55
Risicoklasse 3	11,69	14,54
Risicoklasse 4	10,64	6,22
Risicoklasse 5	2,23	0,05
Risicoklasse 6	-	-
Risicoklasse 7	2,59	2,75
Risicoklasse 8	0,34	0,36
Totaal	100,00	100,00

* De cijfers in de kolom 31 december 2015 wijken af van die zoals gepubliceerd in het jaarverslag 2015. In die cijfers waren de bouwdepots namelijk ten onrechte niet meegenomen. De gewogen gemiddelde risicoclassificatie, zoals hieronder ook nader toegelicht, was per 31 december 2015 1,76 in plaats van 1,84. De gewogen gemiddelde risicoclassificatie was dus iets beter dan zoals gepubliceerd in het jaarverslag over 2015.

De gewogen gemiddelde risicoclassificatie (het rekenkundig gemiddelde van de gehele portefeuille met uitstaande leningen op basis van de classificatie uit die tabel keer het uitstaande obligo in die categorie van het ASN Groenprojectenfonds) bedroeg ultimo juni 2016 1,91. De kwaliteit van de financieringsportefeuille is verslechterd ten opzichte van ultimo 2015 (1,76). In de verslagperiode is het resultaat met € 83 duizend negatief beïnvloed door die verhoging van de voorziening. Dit is een gevolg van een actuele waardebeoordeling van vier leningen (van drie debiteuren) per balansdatum ten opzichte van de geschatte opbrengst die wij verwachten terug te zullen krijgen. Deze leningen behoren tot de klassen met het hoogste risico.

Op het moment dat ACTIAM inschat dat de kans op een al dan niet gedeeltelijk faillissement toeneemt kan een voorziening worden getroffen. In de verslagperiode is de voorziening voor oninbaarheid met € 83 duizend verhoogd ten laste van het resultaat. Dit is een gevolg van een actuele waardebeoordeling van vier leningen (van drie debiteuren) per verslagdatum ten opzichte van de geschatte opbrengst die wij verwachten terug te zullen krijgen. Deze leningen behoren tot de klasse met het hoogste risico.

Het ASN Groenprojectenfonds loopt een kredietrisico op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico voor het fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 394 miljoen (ultimo 2015: € 414 miljoen). Omdat er tegenover een gedeelte van de liquide middelen kortlopende schulden staan, is dit bedrag hoger dan het fondsvermogen. Het kredietrisico op vastrentende waarden heeft niet alleen betrekking op leningen, maar ook op staatsobligaties. Het kredietrisico op de staatsobligaties is beperkt doordat het fonds belegt in staatsobligaties met een korte resterende looptijd.

Tegenpartijrisico

Een derde specifieke vorm van kredietrisico is het tegenpartijrisico. Dit is het risico dat een uitgevende instelling of een tegenpartij bij transacties in financiële instrumenten in gebreke blijft. Het verkopen van financiële instrumenten die het fonds niet bezit, short selling, is uitgesloten, evenals het gebruik van afgeleide instrumenten.

Het ASN Groenprojectenfonds maakte in de verslagperiode gebruik van bankrekeningen om liquiditeiten aan te houden. Kasstromen uit hoofde van rente en aflossingen van debiteuren verlopen via de balans van de ASN Bank. Daarbij vindt periodiek verrekening van openstaande posten plaats. Op basis van deze beide activiteiten loopt het fonds risico op de ASN Bank en SNS Bank. Kredietratingbureau S&P beoordeelde ultimo

verslagperiode SNS Bank N.V., de aandeelhouder van de ASN Bank, op rating BBB (met positief vooruitzicht). De omvang van de bankrekening die het fonds aanhoudt, bedroeg 30 juni 2016 € 9,1 miljoen. Het ASN Groenprojectenfonds maakt ook gebruik van bankrekeningen bij Kas Bank N.V. In de verslagperiode beoordeelde Fitch Ratings de kredietwaardigheid als A- met een stabiel vooruitzicht.

Wij verminderden het risico door een gedeelte van de liquiditeiten te beleggen in staatsobligaties met een korte resterende looptijd (€ 67,5 miljoen ultimo verslagperiode). De staatsobligaties worden uitsluitend aangehouden in het kader van liquiditeitsbeheer.

Groene-instellingsrisico

De overheid merkt het ASN Groenprojectenfonds aan als groene instelling als het minimaal 70% van het fondsvermogen in groenprojecten belegt. Dit wordt dagelijks door ACTIAM gemonitord. Als het fonds op enig moment minder dan 70% van zijn middelen in groenprojecten heeft belegd, kan het de status van groene instelling verliezen. Daarmee vervallen de fiscale voordelen voor particuliere participanten. Gedurende de verslagperiode is het percentage groene beleggingen niet onder de 70% geweest; het nam toe van 71% tot 71,7%. Op 3 december 2015 is het fonds gesloten voor nieuwe instroom om huidige participanten te beschermen. Op 13 januari 2016 is het weer opengesteld. Om dergelijke maatregelen te voorkomen, streven we ernaar een zodanig percentage groenleningen in de portefeuille te hebben dat er voldoende ruimte is voor nieuwe inleg van beleggers zonder dat het percentage onder 70% daalt. Onder het groene-instellingsrisico valt ook het risico dat de overheid de wet kan aanpassen en de Regeling groenprojecten kan beperken of afschaffen.

Dit groene-instellingsrisico hangt samen met het liquiditeitsrisico. Als liquiditeiten die het fonds ontvangt uit aflossingen niet opnieuw worden uitgezet, neemt het aandeel van liquiditeiten in het fondsvermogen toe en daalt het liquiditeitsrisico. Daarmee stijgt het groene-instellingsrisico, aangezien de omvang van de portefeuille groene leningen afneemt. ACTIAM monitort dit risico door de dagelijkse in- en uitstroom te volgen op basis van liquiditeitsprognoses. Als het fonds onder de 70%-grens dreigt te komen, kan toetreding tot en/of uittreding uit het fonds worden beperkt, gewijzigd of beëindigd en/of kunnen hieraan voorwaarden worden verbonden. In dat geval kan het fonds voor korte of langere tijd geen participaties uitgeven en/of inkopen.

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan zijn financiële kortetermijnverplichtingen te voldoen,

zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen. Dit risico kan zich zowel voordoen in normale omstandigheden als in geval van een combinatie van negatieve ontwikkelingen (stresssituatie). De beleggingen van het fonds zijn beperkt verhandelbaar. Hierdoor bestaat het risico dat het fonds niet voldoende financiële middelen kan vrijmaken om te voldoen aan zijn verplichtingen om participaties in te kopen. In principe is dagelijks toe- en uittreding mogelijk. Om het liquiditeitsrisico en het in de vorige paragraaf beschreven groene instellingsrisico te beheersen monitort de AIF-beheerder dagelijks de in- en uitstroom. Daarnaast beheerst hij het liquiditeitsrisico door de kasstromen uit hoofde van beleggingen af te stemmen op de kapitaalstromen uit hoofde van toe- en uittreding van participanten. Indien de onbalans te groot wordt kan de dagelijkse toe- en/of uittreding worden opgeschort.

Ultimo verslagperiode bestond het fondsvermogen voor 21,3% (ultimo 2015: 27,6%) uit liquide middelen en staatsobligaties. Staatsobligaties worden aangehouden uit hoofde van liquiditeitsbeheer.

De eis dat minimaal 10% van het fondsvermogen moet worden aangehouden in liquiditeiten of in staatsobligaties met een korte resterende looptijd, is met ingang van 27 januari 2016 vervallen. Het liquiditeitsbeleid voorziet erin dat het fonds een minimumpercentage liquide middelen aanhoudt.

Valutarisico

De leningen waarin het fonds belegt en de posities die het tijdelijk in liquiditeiten (liquide middelen en staatsobligaties) aanhoudt, noteren in euro's. Op grond daarvan is er thans geen sprake van valutarisico. Op het moment dat er via onderhandse leningen in buitenlandse projecten, die niet luiden in euro, zal worden belegd zal er sprake zijn van valutarisico.

3.5 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 31-12-2015</i>
Groene leningen	283.541	282.064
Niet-groene leningen	23.665	5.356
Af: voorzieningen leningen	-7.525	-7.442
	299.681	279.978
Groene leningen		
Stand per 1 januari	282.064	255.705
Correctie beginstand ¹	-	947
Overboeking van/naar niet-groene leningen	-	7.391
Verstrekkingsen	2.999	51.452
Aflossingen	-4.832	-31.631
Gerealiseerde waardeveranderingen	-431	-760
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	3.741	-1.040
Stand ultimo periode	283.541	282.064
Niet-groene leningen		
Stand per 1 januari	5.356	10.461
Correctie beginstand ²	16.530	-
Overboeking naar/van groene leningen	-	-7.391
Verstrekkingsen	993	906
Aflossingen	-223	1.224
Gerealiseerde waardeveranderingen	-18	-34
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	1.027	190
Stand ultimo periode	23.665	5.356
Voorzieningen leningen		
Stand per 1 januari	7.442	6.050
Correctie beginstand ¹	-	947
Mutatie ten gunste (-) / ten laste (+) van het resultaat	83	445
Stand ultimo periode	7.525	7.442

¹ Gedurende 2015 heeft een correctie van € 947 (x 1.000) plaatsgevonden op de beginstand van zowel de groene leningen als de voorzieningen leningen. De reden van de correctie is om aan te sluiten bij de waarderingsgrondslagen die voorschrijven dat leningen worden gewaardeerd tegen de reële waarde waarop zo nodig een voorziening voor oninbaarheid in mindering wordt gebracht. Deze correctie heeft geen invloed op het eigen vermogen en op het resultaat van die verslagperiode.

² Dit betreft een aantal transacties met betrekking tot bouwdepots die betrekking hebben op 2015 maar pas in 2016 bekend zijn geworden. De correctie heeft geen invloed op het fondsvermogen zoals gepresenteerd in het jaarverslag over 2015.

Voor debiteuren die mogelijk niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, is een voorziening van € 7,52 miljoen getroffen in het fonds.

Leningen per 30 juni 2016; marktwaarde in duizenden euro's (voor aftrek van voorzieningen)

	<i>Plaats van het project</i>	<i>% van de portefeuille</i>	<i>Marktwaarde</i>
Windenergie			
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		12.974
Exploitatie 900 V.O.F.	Middelburg/Borssele		56
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		6.794
Windmolen	Anna Paulowna		186
Windpark A4 V.O.F.	Alkmaar		3.891
Windpark Coevorden B.V.	Odijk		3.751
Windpark De Graaf B.V.	Oosterhout		2.183
Windpark Kloosterboer B.V.	Middelburg		2.133
Windpark Kreekraksluis B.V.	Den Haag		20.634
Windpark Logistiekweg B.V.	Utrecht		4.107
Windpark Martens B.V.	Oosterhout		6.292
Windpark van Luna B.V.	Utrecht		4.960
		22,12%	67.961
Biomassa			
Bio-Energie Veendam V.O.F.	Veendam		6.454
Empyro B.V.	Enschede		1.015
Waterpark Wieringermeer V.O.F.	Wieringerwerf		644
		2,64%	8.113
Decentrale energievoorziening			
Brabant Water N.V.	Den Bosch		238
Brabant Water N.V.	Den Bosch		494
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		1.635
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		1.820
Geo-Dongen B.V.	Leusden		293
Lichtstad Energie C.V.	Eindhoven		419
Poortambacht Energie C.V.	Rijssen		406
Stichting Texels Museum	De Koog		136
Stichting Woonconcept	Meppel		358
Stichting Woonconcept	Meppel		410
Stichting Woonconcept	Meppel		758
Stichting Woonconcept	Meppel		517
Stichting Woonconcept	Meppel		547
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		1.511
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		268
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		183
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		343
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		562
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		225
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		288
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		299
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		413
Vaanster VIII B.V.	Bilthoven		566
Vaanster VIII B.V.	Bilthoven		502
Vaanster VIII B.V.	Bilthoven		506
Vaanster XI B.V.	Bilthoven		382
Vaanster XI B.V.	Bilthoven		712

	<i>Plaats van het project</i>	<i>% van de portefeuille</i>	<i>Marktwaaarde</i>
Vaanster XI B.V.	Bilthoven		991
Vaanster XI B.V.	Bilthoven		653
Voorst Energie B.V.	Zwolle		643
Woningstichting Bergh	Montferland		287
		5,65%	17.365

Duurzaam bouwen

Algemeen Verbond van Volkstuinders	Utrecht		42
Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen N.V.	Deventer		454
Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.	Venlo		7.503
Gemeente Haarlem	Haarlem		2.028
Gemeente Haarlem	Haarlem		2.406
Gemeente Haarlem	Haarlem		2.250
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		3.617
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		3.639
Patrimonium Woonstichting	Veenendaal		2.781
Regionale Woningbouwvereniging Samenwerking	Goes		5.676
Spaarnelanden N.V.	Haarlem		1.449
St. Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Hoorn		4.657
St. Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Schagen		116
St. Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie	Schagen		702
Stichting Goed Wonen Zederik	Lexmond		865
Stichting Heuvelrug Wonen	Doorn		509
Stichting Portaal	Baarn		10.719
Stichting Portaal	Baarn		7.940
Stichting Portaal	Baarn		6.840
Stichting QuaWonen	Bergambacht		10.777
Stichting Stadgenoot	Amsterdam		1.827
Stichting Viveste	Houten		1.506
Stichting Viveste	Houten		1.312
Stichting Wonen Zuid	Roermond		2.090
Stichting Woonconcept	Meppel		13.446
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		4.967
Stichting Wooninvest	Leidschendam-Voorburg		7.358
Stichting Zienn	Leeuwarden		1.223
Stichting Zienn	Leeuwarden		979
Stichting Zienn	Leeuwarden		991
Woningstichting Rochdale	Amsterdam		1.776
Woonstichting Lieven de Key	Amsterdam		2.051
		37,28%	114.496

Zonne-energie

Solar Access	Deventer		733
Stichting Harmonisch Wonen	Lelystad		137
Tezon B.V.	Den Burg		257
YSS Projects I V.O.F.	Den Bosch		176
YSS Projects I V.O.F.	Den Bosch		918
Zonnedak Amstelveencollege B.V.	Amsterdam		88
Zonnedak Volendam	Amsterdam		-73
Zonnedak Volendam	Amsterdam		302
		0,83%	2.538

	Plaats van het project	% van de portefeuille	Marktwaaarde
Natuur- en overige groenprojecten			
Eneco Holding N.V.	Rotterdam		14.112
Eneco Holding N.V.	Rotterdam		10.529
Grasland	Stompwijk		155
New Waterbusiness Tilburg B.V.	Bunnik		3.713
New Waterbusiness Tilburg B.V.	Bunnik		-998
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		8.028
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		6.593
Stichting Groenfonds	Hoevelaken		27.108
Stichting GroenWest	Woerden		3.828
		23,78%	73.068
Niet-groene portefeuille			
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		716
Bio-Energie Veendam niet-groen gedeelte	Veendam		879
Deventer Ontwikkelingsmij Sportcomplexen N.V.	Deventer		732
Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V.	Venlo		243
JICA-Wind B.V.	Middenmeer		303
JICA-Wind B.V.	Middenmeer		-298
JICA-Wind B.V.	Middenmeer		4.510
Landbouwbedrijf	Lelystad		550
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		284
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		133
Lichtstad Energie C.V.	Eindhoven		43
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		998
Solar Campus Purmerend	Purmerend		5.703
Solar Campus Purmerend	Purmerend		-5.583
Stichting Texels Museum	De Koog		52
Vaanster IV B.V.	Bilthoven		174
Vaanster XI B.V. Poort Halfweg	Bilthoven		41
Voorst Energie B.V.	Zwolle		252
Wagendorp C.V.	Middenmeer		13.558
Wagendorp C.V.	Middenmeer		-674
Wagendorp C.V.	Middenmeer		-392
Wagendorp C.V.	Middenmeer		908
Windpark A4 V.O.F.	Alkmaar		495
Zonnedak Volendam	Amsterdam		-38
Zonnedak Volendam	Amsterdam		76
		7,70%	23.665
Totaal beleggingen		100,00%	307.206

¹ De negatieve bedragen betreffen het nog niet opgenomen gedeelte van een bouwdepot.

De gemiddelde couponrente op de beleggingen (exclusief de obligaties) in de portefeuille van het fonds bedroeg 2,36% (ultimo 2015: 2,34%). De gemiddelde waardering (reële waarde) van de beleggingen (exclusief de obligaties) ten opzichte van de nominale waarde bedroeg per 30 juni 2016 109,56% (ultimo 2015: 108,49%).

Aflossing van de leningen

<i>Marktwaaarde in duizenden euro's</i>		30-06-2016	31-12-2015
15.417	Aflossing binnen één jaar	5,02%	4,47%
146.172	Aflossing tussen één en vijf jaar	47,58%	50,64%
67.880	Aflossing tussen vijf en tien jaar	22,10%	23,92%
77.737	Aflossing na tien jaar	25,30%	20,97%
307.206	Totaal leningen	100,00%	100,00%

Obligaties

<i>In duizenden euro's</i>	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Stand per 1 januari	67.097	-
Aankopen	101.122	67.093
Lossingen	-100.500	-
Gerealiseerde waardeveranderingen	-118	-
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-49	4
Stand ultimo periode	67.552	67.097

Obligaties per 30 juni 2016; marktwaarde in duizenden euro's

<i>Nominale waarde</i>	<i>Couponrente</i>		<i>Valuta</i>	<i>Aflossingsdatum</i>	<i>Marktwaarde</i>
Staatsobligaties					
34.000	0%	Nederland	EUR	31-08-2016	34.035
33.500	0%	Nederland	EUR	29-07-2016	33.517
Totaal obligaties					67.552

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

De reële waarde van de obligaties in de portefeuille van het ASN Groenprojectenfonds wordt afgeleid van actieve marktquotes. Daarbij is sprake van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt. Voor nagenoeg alle leningen (€ 298.936 duizend) die zich in de portefeuille van het ASN Groenprojectenfonds bevinden, wordt de reële waarde dagelijks berekend door alle toekomstige kasstromen te verdisconteren. De verdiscontering van die kasstromen is gebaseerd op observeerbare rentequotes die de markt actief afgeeft. Bij de bepaling van de reële waarde houdt ACTIAM rekening met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger heeft door te beleggen in een groene instelling. Hierbij kan ACTIAM per lening een afslag op de rentecurve vaststellen.

Voor het resterende gedeelte van de portefeuille (€ 8.270 duizend) vindt waardering maandelijks plaats op basis van eigen modellen en aannames inzake de netto contante waarde van de verwachte kasstromen van de leningen.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>30-06-2016</i>	<i>31-12-2015</i>
Te vorderen lossingen	1.726	19.880
Te vorderen rente	2.481	1.502
Te vorderen van participanten	16	-
Totaal	4.223	21.382

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>30-06-2016</i>	<i>31-12-2015</i>
Te betalen inzake verstrekte leningen	20	22.092
Te betalen fondskosten	316	327
Totaal	336	22.419

De schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

	01-01-2016 t/m 30-06-2016	01-01-2015 t/m 31-12-2015
Verloop aantal participaties		
Stand per 1 januari	14.425.951	12.758.803
Uitgegeven participaties	408.485	2.008.031
Ingekochte participaties	-506.206	-340.883
Stand ultimo periode	14.328.230	14.425.951
Gestort kapitaal <i>In duizenden euro's</i>		
Stand per 1 januari	373.696	329.128
Uitgegeven participaties	10.984	53.683
Ingekochte participaties	-13.524	-9.115
Stand ultimo periode	371.156	373.696
Herwaarderingsreserve <i>In duizenden euro's</i>		
Stand per 1 januari	22.171	23.697
- onttrekking/toevoeging inzake leningen	4.355	-396
- onttrekking/toevoeging inzake hypotheek	-142	-1.130
Stand ultimo periode	26.384	22.171
Overige reserves <i>In duizenden euro's</i>		
Stand per 1 januari	-11.684	-26.326
Overboeking van/naar herwaarderingsreserve	-4.213	1.526
Toevoeging uit/aan onverdeeld resultaat	-1.099	13.116
Stand ultimo periode	-16.996	-11.684
Onverdeeld resultaat <i>In duizenden euro's</i>		
Stand per 1 januari	1.020	16.374
Toevoeging aan/onttrekking uit overige reserves	1.099	-13.116
Uitgekeerd dividend	-2.119	-3.258
Resultaat over de verslagperiode	5.495	1.020
Stand ultimo periode	5.495	1.020
Totaal fondsvermogen	386.039	385.203

Met ingang van het halfjaarbericht 2015 worden het halfjaarbericht en de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met RJ 615.202. Deze richtlijn bepaalt dat waardevermeerderingen van beleggingen waarvoor geen frequente markt-noteringen bestaan, op grond van artikel 2:390 lid 1 BW moeten worden opgenomen in een herwaarderingsreserve. Als gevolg van deze stelselwijziging zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

De specificatie van de herwaarderingsreserve ultimo verslagperiode is als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>	30-06-2016	30-06-2015
Herwaarderingsreserves leningen	25.515	21.160
Herwaarderingsreserves hypotheekleningen	869	1.011
Stand ultimo periode	26.384	22.171

Vijfjarenoverzicht

Totalen <i>In duizenden euro's</i>	30-06-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013	31-12-2012
Intrinsieke waarde	386.039	385.203	342.873	332.196	339.419
Totaal resultaat	5.495	1.020	16.374	-1.813	16.854
Aantal uitstaande participaties	14.328.230	14.425.951	12.758.803	12.796.270	12.786.414
Per participatie <i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	26,94	26,70	26,87	25,96	26,55
Afgifteprijs	26,94	26,63	26,87	25,92	26,53
Dividend	0,15	0,25	0,40	0,45	0,50
Interest	0,23	0,44	0,47	0,47	0,49
Waardeveranderingen	0,29	-0,11	1,02	-0,43	0,97
Overige bedrijfsopbrengsten	-	0,03	0,08	0,10	0,12
Bedrijfslasten	0,14	0,29	0,29	0,28	0,26
Totaal resultaat*	0,38	0,07	1,28	-0,14	1,32

* Het totale resultaat per participatie is berekend op basis van het aantal participaties dat aan het eind van de verslagperiode uitstond.

3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Opbrengsten uit beleggingen

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
Rente leningen	3.012	2.813
Rente hypotheke	289	269
Totaal opbrengsten uit beleggingen	3.301	3.082

Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt hierna informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Winsten</i>	<i>Verliezen</i>	<i>Totaal</i>
Groene leningen	-	-431	-431
Niet-groene leningen	-	-18	-18
Obligaties	-	-118	-118
Totaal	-	-567	-567

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt hierna informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Winsten</i>	<i>Verliezen</i>	<i>Totaal</i>
Groene leningen	4.262	-521	3.741
Niet-groene leningen	1.060	-33	1.027
Obligaties	-	-49	-49
Totaal	5.322	-603	4.719

Overige bedrijfsopbrengsten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
Commissie verstrekte leningen	24	130
Rente rekening-courant	-	203
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	24	333

(G) Bedrijfslasten

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.887	1.732
Overige rentelasten	9	46
Overige bedrijfslasten	3	-
Lopende kosten		
Totale lasten	1.890	1.732
Gemiddeld fondsvermogen over de verslagperiode	379.719	328.841
Lopendekostenfactor	0,50%	0,50%
Omloopfactor	25,64%	7,48%

Fondskosten

ABB ontvangt uitsluitend een vergoeding voor de kosten van het beheer van het fonds. Voor de belegger zijn dit de fondskosten. De hoogte van deze vergoeding wordt uitgedrukt als percentage van het fondsvermogen op jaarbasis. Deze vergoeding bedraagt 1,00%. Deze vergoeding wordt per maand berekend op basis van één twaalfde van het jaartarief over het totale fondsvermogen van het fonds aan het einde van iedere maand. Sinds 1 februari 2016 worden de fondskosten per dag berekend. Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht en komt ten laste van het vermogen van het fonds.

De fondskosten worden gebruikt om de kosten van het beheer van het fonds te betalen, inclusief de kosten van bewaring van de activa, de administratie, de vergoedingen aan de raad van toezicht, de toezichthouder, de accountant, het jaarverslag, de algemene vergadering, marketingkosten en de kosten van projectadvies.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) is gelijk aan de totale kosten die ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde (*net asset value* ofwel NAV) wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het fonds in de verslagperiode.

De lopendekostenfactor (LKF) van het ASN Groenprojectenfonds is als volgt:

	<i>LKF (in procenten)¹</i>		<i>Fondskosten (in duizenden euro's)</i>	
	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>	<i>01-01-2016 t/m 30-06-2016</i>	<i>01-01-2015 t/m 30-06-2015</i>
ASN Groenprojectenfonds	1,00	1,00	1.890	1.732

¹ De LKF is berekend op jaarbasis

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkopen)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgifte + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de belegginginstelling

Het gemiddelde fondsvermogen wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV's wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht omdat de kosten onvolledige identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn.

Accountantskosten

De beheerder brengt fondskosten in rekening. De beheerder betaalt de accountantskosten uit deze fondskosten. De accountantskosten hebben volledig betrekking op controlediensten.

Werknemers

Het ASN Groenprojectenfonds heeft geen werknemers in dienst.

Beloning raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden voor het ASN Groenprojectenfonds ieder een jaarlijkse vergoeding van € 3.000, de de voorzitter en vicevoorzitter € 4.500 Dit zijn bedragen op jaarbasis. Deze bedragen zijn inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. Het fonds betaalt deze kosten niet; ABB betaalt deze uit de fondskosten die ABB van het fonds ontvangt. In de eerste helft van 2016 kwam de raad in totaal twee keer bijeen.

4 Overige gegevens

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan het fonds gelieerde partijen. Als gevolg van het Bgfo worden in dit kader alle partijen die behoren tot de groep van SNS Bank N.V. en/of (rechts)personen die via een zeggenschapsstructuur met het fonds zijn verbonden, aangemerkt als gelieerde partijen. Voor het fonds vormen de gelieerde partijen onder andere ACTIAM, ABB, de ASN Bank en Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. Dit kan gaan om de volgende transactiesoorten: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Als transacties worden verricht met gelieerde partijen, vinden deze plaats onder marktconforme voorwaarden. De posities die het fonds (tijdelijk) in liquiditeiten aanhoudt, worden gedeeltelijk op bank- of spaarrekeningen ondergebracht bij een door de ASN Bank goedgekeurde financiële instelling. Het fonds ontvangt hierover een marktconforme rente.

Uitbesteding werkzaamheden

Voor zijn werkzaamheden als AIF-beheerder van het ASN Groenprojectenfonds maakt ACTIAM gebruik van diensten van derden. De uitvoering van deze werkzaamheden wordt niet gezien als uitbesteding van werkzaamheden zoals bedoeld in de Wft. De uitgangspunten van de samenwerking met de dienstverlenende instellingen zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. In deze overeenkomsten zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat ACTIAM voldoet aan de eisen die voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomsten bepalingen opgenomen over prestatienormen, wederzijdse informatieverschaffing, de (formele) opzegtermijn en de vergoeding. De vergoedingen voor de uitbestede werkzaamheden komen volledig ten laste van ACTIAM, dat op zijn beurt vergoed wordt door ABB. ABB stelt het beleggingsbeleid vast op basis waarvan ACTIAM het AIF-beheer van het ASN Groenprojectenfonds uitvoert. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor ACTIAM opdracht aan derden heeft gegeven:

Werkzaamheden	Partij
Uitvoering van projectadvisering	ASN Bank, afdeling Duurzame Financieringen
Voeren van de participantenadministratie	Stichting SNS Beleggersgiro

* De uitbesteding van de participantenadministratie is met de beursnotering ultimo januari 2016 vervallen.

Belangenconflicten

Op grond van wet- en regelgeving is de AIF-beheerder verplicht te beschikken over adequate procedures en maatregelen om belangenconflicten te voorkomen en voor de omgang met belangenconflicten. Deze kunnen ontstaan door de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten van ACTIAM, ABB en de projectadviseur, de afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank. ACTIAM, ABB en de projectadviseur hebben passende, effectieve maatregelen getroffen om (mogelijke) belangenconflicten te voorkomen en te beheersen.

Het ASN Groenprojectenfonds heeft financieringen verstrekt aan de hierna genoemde entiteiten die ook een financiering van de ASN Bank ontvangen hebben:

- Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland;
- Stichting Texels Museum;
- Stichting Volkshuisvestingsgroep Wooncompagnie;
- Vaanster (de ASN Bank en het fonds hebben leningen verstrekt aan verschillende entiteiten van Vaanster).

Bestuurdersbelangen

Geen van de leden van de directie van ABB, de directie van ACTIAM en de raad van toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door het ASN Groenprojectenfonds of in het ASN Groenprojectenfonds zelf.

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Beoordelingsverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 van ASN Groenprojectenfonds te Den Haag bestaande uit de balans en de winst-en-verliesrekening met de toelichting beoordeeld. De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weer-geven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 394 'Tussentijdse Berichten'. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de openbaar accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 394, 'Tussentijdse berichten'.

Bijlagen

Bijlage 1 Beheerteams

Verschillende teams zijn betrokken bij het ASN Groenprojectenfonds. Hieronder zijn de leden van deze teams, hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring vermeld.

ASN Beleggen

ASN Beleggen is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en marketing van beleggingsproducten van de ASN Bank. Dit team draagt tevens zorg voor de uitvoering van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de klanten en producten, en voor het beleggingsbeleid en beheer van de fondsen. Verder vertegenwoordigt ASN Beleggen de ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen op bijeenkomsten voor intermediairs en geïnteresseerden in deze fondsen.

- **Fabrice Albronda**
Distributiemanager
20 jaar ervaring
- **Marcel Blom**
Senior manager beleggingsfondsen
25 jaar ervaring
- **Martijn Huijnen**
Senior productontwikkelaar
9 jaar ervaring
- **José de Jong**
Secretaris ASN Beleggingsfondsen
25 jaar ervaring
- **Stephan Langen**
Senior manager beleggingsfondsen
23 jaar ervaring
- **Dorine Putman-Devilee**
Manager institutionele relaties
33 jaar ervaring
- **Bas Smelt**
Marketing- en communicatiespecialist
9 jaar ervaring
- **Susanne van de Wateringen**
Senior manager beleggingsfondsen
17 jaar ervaring

ACTIAM Impact Investing

Het Impact Investing-team van ACTIAM voert het portefeuillebeheer voor het ASN Groenprojectenfonds uit. De volgende personen uit het Impact Investing-team zijn betrokken bij het portefeuillebeheer.

- **Theo Brouwers**
Director ACTIAM Impact Investing
26 jaar ervaring
- **Alexander Lubeck**
Impact investment manager
24 jaar ervaring
- **Ruben E. Smit**
Impact investment manager
20 jaar ervaring
- **Angeles Toledo**
Impact investment manager
16 jaar ervaring
- **Sinisa Vukic**
Impact investment manager
8 jaar ervaring

ASN Duurzame Financieringen

Het team van de afdeling Duurzame Financieringen van de ASN Bank verzorgt het projectadvies voor het ASN Groenprojectenfonds. Het team bestaat uit de volgende personen:

- **Jort Bakker**
Bedrijfshoofd Duurzame Financieringen
26 jaar bankervaring
- **Leo Hellinga**
Senior accountmanager zonne-energie en (sociale) woningbouw
25 jaar bankervaring
- **Audrey de Werker**
Senior accountmanager en zorg & welzijn
26 jaar bankervaring
- **Ronald Zeeman**
Senior accountmanager decentrale energieopwekking, (sociale) woningbouw, maatschappelijk vastgoed en zorg & welzijn
25 jaar bankervaring

- **Emily Zhu**
Accountmanager windenergie
9 jaar bankervaring
- **Sonja van der Eijk**
Accountmanager zonne-energie, (sociale) woningbouw, maatschappelijk vastgoed en zorg & welzijn
18 jaar financiële ervaring
- **Emiel van Zwet**
Accountmanager windenergie
2 jaar bankervaring plus 10 jaar andere relevante ervaring
- **Peter van Emmerik**
Senior kredietanalist
24 jaar bankervaring
- **Cees Zandbergen**
Senior kredietanalist
18 jaar bankervaring
- **Barry Bulpitt**
Senior medewerker documenten- en zekerheden-beheer
14 jaar bankervaring
- **Ad Diemel**
Senior medewerker documenten- en zekerheden-beheer
39 jaar bankervaring
- **Jacinte Hoogerbeets-de Ruijter**
Senior medewerker analyse, rapportage en advies
15 jaar bankervaring
- **Olga Bruinen-van Bracht**
Senior commercieel ondersteuner
3 jaar bankervaring
- **Mark Slinger**
Commercieel ondersteuner
7 jaar bankervaring

ASN Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek

ASN Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek is verantwoordelijk voor de formulering en de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid van de ASN Bank. Het team formuleert het duurzaamheidsbeleid, doet onderzoek naar landen, projecten en ondernemingen waarin de ASN Bank en de ASN Beleggingsfondsen zouden kunnen beleggen of die ze zouden kunnen financieren, en voert het stembeleid en de dialoog met ondernemingen (engagement) uit.

- **Piet Sprengers**
Hoofd afdeling Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
30 jaar ervaring
- **Mariëtta Smid**
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
20 jaar ervaring
- **Hansje van der Zwaan-Plagman**
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
13 jaar ervaring
- **Jeroen Loots**
Senior adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
20 jaar ervaring
- **Charlotte Scheltus**
Adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
5 jaar ervaring
- **Irene de Jong**
Adviseur Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
5 jaar ervaring
- **Jonna Tjapkes**
Duurzaamheidsanalist Duurzaamheidsbeleid & -Onderzoek
2 jaar ervaring
- **Freek Geurts**
Carbon footprint analist
1 jaar ervaring

Bijlage 2 Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 – 356 93 33
Handelsregister KvK Den Haag nr. 27143242

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom
Diane Griffioen
en ASN Bank N.V., vertegenwoordigd door:
Ewoud Goudswaard
Jeroen Jansen

AIF-beheerder

ACTIAM N.V.
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht
Postbus 679
3500 AR Utrecht

Raad van toezicht

Cateautje Hijmans van den Bergh (voorzitter)
Kees Koedijk (vicevoorzitter)
Mijntje Lückcrath-Rovers
Lodi Hennink
Rik Plomp (vanaf 29 april 2016)
Nico Roozen (tot 29 april 2016)

Projectadviseur

ASN Bank, afdeling Duurzame Financieringen
Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag

Juridisch eigenaar van de vermogensbestanddelen

Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.
Croeselaan 1
3521 BJ Utrecht

Bewaarder

KAS Trust & Depositary Services B.V.
Nieuwezijds Voorburgwal 225
1012 RL Amsterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Raad van toezicht

• **Cateautje Hijmans van den Bergh**

Benoemd in 2009, herbenoemd in 2013 tot 2017.

Cateautje Hijmans van den Bergh (1961) is werkzaam als zelfstandig bestuursadviseur en interim-manager in de financiële sector. Na haar doctoraal examen klassieke talen aan de

Rijksuniversiteit Leiden trad zij in dienst bij Bank Mees & Hope (later MeesPierson), waar zij circa tien jaar werkzaam was in diverse functies op het gebied van financieringen van grote corporaties en project-financieringen in binnen- en buitenland. In 1997 trad zij in dienst bij Boer & Croon, waar zij tot begin 2014 als partner werkzaam was. Vanwege haar affiniteit met en achtergrond in de financiële wereld werkte zij daar vooral voor klanten in de financiële dienstverlening. Zij was verantwoordelijk voor trajecten op het gebied van strategieontwikkeling, (re)organisaties en vraagstukken op het gebied van sturing en structuur, in het bijzonder in de pensioen- en beleggingswereld. Cateautje Hijmans van den Bergh probeert haar culturele, maatschappelijke en zakelijke interesses te combineren in toezichtfuncties. Zij is lid van de raad van toezicht van Universiteit Leiden. Ook is zij lid van de raad van advies van Stichting Internationale Spinozaprijs. In haar vrije tijd houdt zij zich bezig met moderne ceramiek en muziek. Tevens is zij voorzitter van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

• **Kees Koedijk**

Benoemd in 2011, herbenoemd in 2015 tot 2019.

Kees Koedijk (1960) is hoogleraar Financieel Management aan de Universiteit van Tilburg en decaan van de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen. Hij is expert

op het gebied van de financiële economie en financiële markten. Zijn onderzoek richt zich onder andere op macro- en internationale financieringen, portefeuille-beheer en maatschappelijk verantwoord beleggen, en risicobeheer en emotie. Behalve als bestuurder van de faculteit is hij op meerdere gebieden actief, waaronder duurzaamheid.

Kees Koedijk studeerde economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Daar promoveerde hij in 1989 op een empirische studie naar wisselkoersen. Daarna was hij onder meer hoogleraar Finance aan de Universiteit Maastricht, directeur van LIFE (Limburg Institute of Financial Economics), vicedecaan van de faculteit Bedrijfskunde van de Rotterdam School of Management, hoogleraar Financial Management aan de Erasmus Universiteit en bijzonder hoogleraar voor de Fortis

Chair in Sustainable Finance. Tevens doceert hij op diverse buitenlandse universiteiten en is redacteur van wetenschappelijke bladen op het gebied van financiën. Kees Koedijk bekleedde diverse nevenfuncties. Zo was hij lid van de Raad van Economisch Adviseurs Tweede Kamer en nationale penningmeester van het CDA. Momenteel is hij lid van het Monitoring Committee Code Banken. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

• **Mijntje Lückerath-Rovers**

Benoemd in 2009, herbenoemd in 2013 tot 2017.

Mijntje Lückerath-Rovers (1968) is hoogleraar corporate governance aan Tilburg University/TIAS. Hiervoor was zij van 2001 tot 2012 verbonden aan de masteropleiding

Financieel Recht van de Erasmus Universiteit; van 2010 tot 2013 was zij hoogleraar Corporate Governance aan Nyenrode Business Universiteit. Aan de Erasmus Universiteit studeerde zij in 1994 af in de financiële bedrijfs-economie.

Daarna begon zij haar loopbaan in 1994 bij Rabobank International te Utrecht, waar zij onder meer werkzaam was als vicepresident Project Finance. Een van haar hoofdtaken was financiering van duurzame energie. Nadat zij in 2001 was teruggekeerd bij de Erasmus Universiteit als universitair (hoofd)docent, promoveerde zij in 2007 op een proefschrift over operationele leases (een vorm van off-balancefinanciering).

Zij geeft onderwijs en verricht onderzoek op het gebied van goed ondernemingsbestuur, in het bijzonder de rol en samenstelling van de raad van commissarissen. Ze is ook commissaris of toezichthouder bij onder meer Achmea, NRC Media, de Betaalvereniging Nederland en KNGF Geleidehonden. Tevens is zij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

• **Nico Roozen**

Benoemd in 2012, periodiek afgetreden op 29 april 2016.

Nico Roozen (1953) is sinds 1987 directeur van Solidaridad. Solidaridad heeft zich ontwikkeld tot een innovator in fair trade en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Sinds

2011 is Nico Roozen executive director van Solidaridad Network, een internationale organisatie die zich inzet voor de realisatie van een eerlijke, duurzame keten van producent tot consument. Solidaridad Network beschikt over een breed netwerk van producentenorganisaties en maatschappelijke organisaties in 42 landen in de Derde Wereld.

Nico Roozen is daarnaast voorzitter van de raad van commissarissen van Kuyichi B.V., lid van het bestuur

van UTZ Certified, van de adviesraad van Social Accountability International (SAI), van de taskforce Biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen en van het Business Social Compliance Initiative (BSCI). Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V. Nico Roozen was niet beschikbaar voor herbenoeming.

• **Lodi Hennink**

Benoemd in 2015, lopende termijn tot 2019.

Lodi Hennink (1957) is sinds 2007 algemeen directeur van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV). Deze organisatie behartigt de belangen van de zorg in het algemeen,

en die van huisartsen in het bijzonder. Hij heeft de leiding over het bureau van deze vereniging en onderhoudt intensieve externe contacten in het kader van belangenbehartiging.

Daarnaast is Lodi Hennink lid van de raad van advies van Tactus Verslavingszorg. Lodi Hennink studeerde bedrijfseconomie met de fiscale afstudeervariant aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Parallel studeerde hij rechten in de privaatrechtelijke en bedrijfsjuridische afstudeerrichtingen. Hij startte zijn loopbaan in de farmaceutische divisie van Gist-Brocades. Daar was hij verantwoordelijk voor de marketing van diverse geneesmiddelen. In 1989 maakte hij de overstap naar de Robeco Groep, waar hij international marketingmanager werd voor de beleggingsproducten van deze vermogensbeheerder, vooral voor de Duitstalige gebieden. Na een uitstap in een managementpositie van twee jaar bij de organisatie van Randstad ging hij in 1995 terug naar de financiële wereld. Bij Interpolis, waar hij meer dan tien jaar werkzaam was, vervulde hij diverse management- en staffuncties in verschillende onderdelen van de organisatie, waaronder die van toekomstvoorzieningen (levensverzekeringen) en sociale zekerheid. Nadat Interpolis fuseerde met Achmea was hij business development-manager in de holding. Lodi Hennink is lid van de raad van toezicht van Tactus Verslavingszorg. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen ASN Beleggingsfondsen N.V.

• **Rik Plomp**

Benoemd in 2016, lopende termijn tot 2020

Rik Plomp (1962) is sinds december 2009 senior investment manager bij PGGM Investments in Zeist. Hij is daar onder andere verantwoordelijk voor een portefeuille van beleggingen

in wereldwijde land- en bosbouw met een totale omvang van circa € 1 miljard. In deze functie speelt duurzaamheid een grote rol. De afgelopen 25 jaar heeft Rik Plomp in

diverse functies in de financiële sector gewerkt. Daarbij deed hij ervaring op in uiteenlopende gebieden zoals financiering, renterisicobeheer, treasury en investeringen. Rik Plomp studeerde HEAO Commerciële Economie aan de Hogeschool in Eindhoven. In 2000 deed hij de postdoctorale opleiding Treasury Management aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. In juni 2004 volgde hij het Finance for Executives Programme aan INSEAD, Fontainebleau in Frankrijk. Onlangs volgde hij het Programma voor Commissarissen en Toezichthouders aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam.

Als nevenfunctie bekleedt Rik Plomp momenteel de functie van lid van de raad van toezicht van Stichting Sympany/Stichting Sympany+. Tevens is hij voorzitter van de auditcommissie aldaar. Stichting Sympany is een van de grootste inzamelaars van textiel in Nederland. Via de Stichting Sympany+ worden de gelden besteed aan maatschappelijk verantwoorde doelen in diverse landen, vooral in de textielketen. Van 2010 tot 2013 was Rik Plomp lid van het bestuur van de Stichting Toezicht Interne Markt Rabo Extra Ledenobligaties bij de Rabobank in Utrecht. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

• **Bas-Jan Blom**

Bas-Jan Blom is sinds 2007 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor de verkoop, marketing en productontwikkeling van de ASN Beleggingsfondsen. Daarnaast is hij eindverantwoordelijke van de afdeling

Beleggen van de ASN Bank. Tevens is hij directeur van Energiefonds Overijssel. Voorheen heeft hij acht jaar bij Schretlen & Co gewerkt, waar hij verschillende managementfuncties vervulde op het gebied van financiële planning, relatiemanagement en beleggingsadvies. Daarvoor was hij vijftien jaar werkzaam bij ABN AMRO.

• **Diane Griffioen**

Diane Griffioen is sinds oktober 2012 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen en de aanstelling van de AIF-beheerder. Sinds haar afstuderen in 1997 heeft Diane

verschillende functies in de beleggingssector vervuld. Zij was directeur Triodos Investment Management, hoofd Vermogensbeheer bij ING Private Banking en aandelenanalist bij Kempen & Co. Diane is in 1997 afgestudeerd als econoom aan de Universiteit van Amsterdam, en behaalde in 2001 haar CFA-titel (Chartered Financial Analyst). Diane Griffioen is bestuurslid van het Neder-

lands Migratie Instituut en extern lid van de Beleggings Advies Commissie van Menzis zorgverzekeraar. Ook is zij extern lid van de auditcommissie van Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen.

Naast bovengenoemde personen heeft ASN Bank N.V. zitting in de directie van ABB. Deze vennootschap wordt vertegenwoordigd door:

• **Ewoud Goudswaard**

Ewoud Goudswaard (1958) is sinds 2001 algemeen directeur van de ASN Bank. Tevens is hij lid van de raad van commissarissen van Triple Jump B.V., de projectadviseur van het ASN-Novib Microkredietfonds.

Ewoud Goudswaard begon zijn carrière bij de NMB Bank, later ING Bank, in het kredietrisicomanagement voor (grote) zakelijke relaties. Vanaf 1989 bekleedde hij directiefuncties in Haarlemmermeer, Amsterdam en Rotterdam; vanaf 1997 was hij voorzitter van de directie van het district Midden-Holland. Ewoud Goudswaard heeft diverse nevenfuncties: hij is lid van de raad van advies van de Club van Rome Nederland en van de raad van advies van Plan Nederland, en penningmeester van de Museumvereniging en stichting Museumkaart.

• **Jeroen Jansen**

Jeroen Jansen (1962) is sinds 2005 directeur van de ASN Bank, met marketing, communicatie, public relations, vermogensbeheer, duurzaamheidsbeleid en -onderzoek als voornaamste aandachtsgebieden.

Jeroen Jansen begon zijn bankcarrière bij Triodos Bank. In 1995 ging hij naar de Hollandse Koopmansbank (nu ACTIAM). Daar ontwikkelde hij vermogensbeheerdiensten en duurzaamheidsresearch voor institutionele beleggers, maatschappelijke instellingen en de ASN Bank. In 2000 trad hij aan als manager Maatschappelijke Strategie bij Concern Communicatie SNS REAAL. Tevens maakte hij deel uit van de staf van de ASN Bank, ter ondersteuning van de toenmalige directie. In 2001 werd hij adjunct-directeur van de ASN Bank. Jeroen Jansen is onder meer penningmeester van Stichting Avondster en zit in de programmaraad van MVO Nederland.

Colofon

Ontwerp

MissionFromMars in samenwerking met SBDD

Opmaak/dtp

Quantes, in samenwerking met Elan Strategie & Creatie

Druk

Quantes

Dit halfjaarbericht is gedrukt
op Cocoon 100% FSC Recycled

ASN Bank

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

ASN Klantenservice 0800 – 03 80 (gratis)
Fax 070 – 361 79 48
E-mail informatie@asnbank.nl

U kunt een pdf van dit halfjaarbericht downloaden
van www.asnbank.nl.

ASN **BELEGGINGSFONDSEN**
voor de wereld van morgen